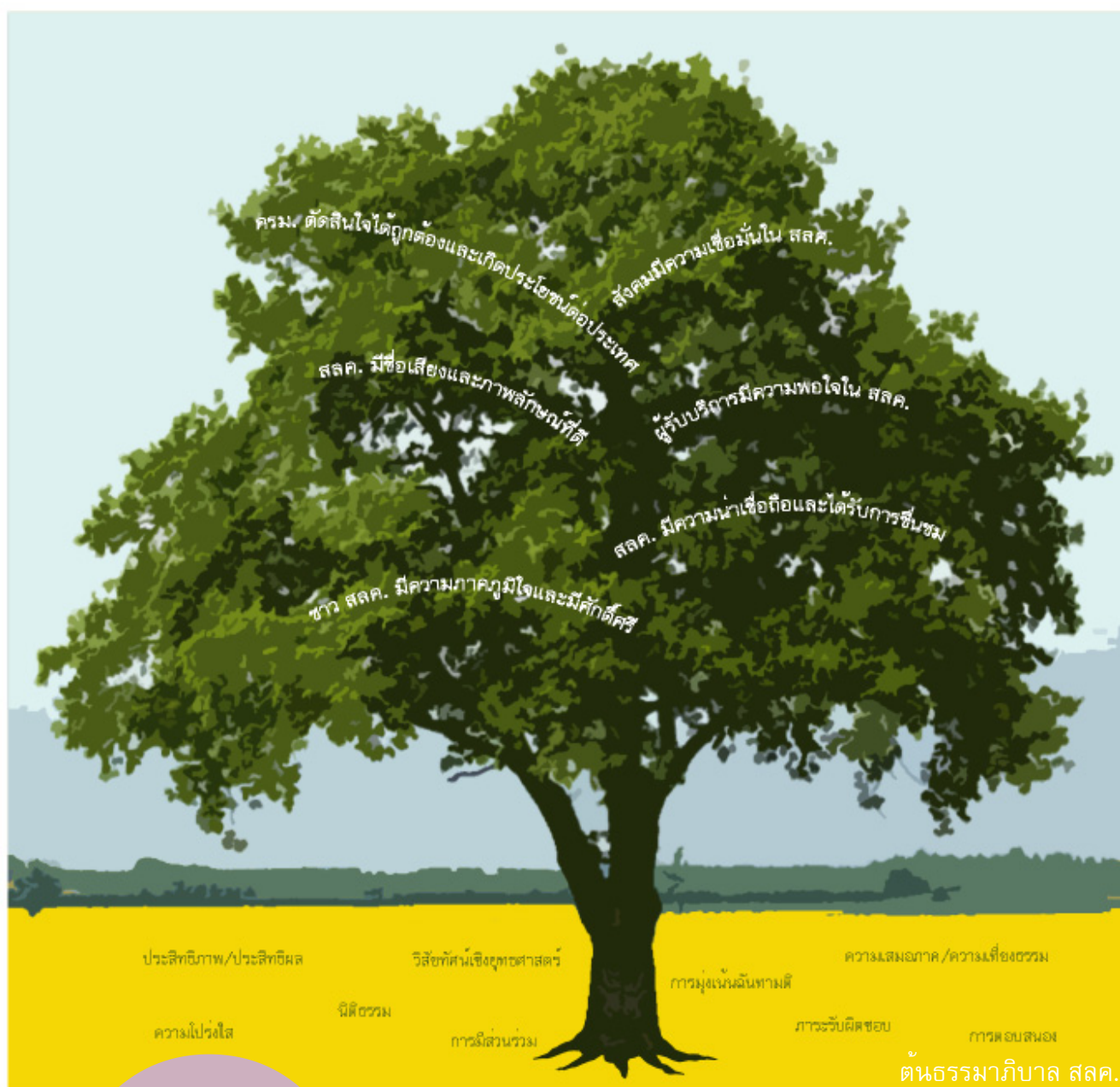

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สลค.สาร

ปีที่ 18 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน 2553 • www.cabinet.thaigov.go.th

ธรรมาภิบาลในการประชุมคณะรัฐมนตรี

ความคาดหวังของคณะรัฐมนตรีในการประสานงานของ ปคร.

ธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

Light Touch

การเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การใช้เลขศักราช • การประดับธงชาติ

บอกด้วย

สลค.สาร ฉบับเดือนเมษายน 2553 นี้เป็นฉบับพิเศษประจำไตรมาสที่สองของปีงบประมาณ 2553 ตามสัญญาที่ว่าจะมาด้วยรูปแบบที่แปลกตาและสาระที่มากกว่าฉบับธรรมดารายเดือน

เปิดเล่มด้วยบทความพิเศษ เรื่อง “ธรรมาภิบาลในการประชุมคณะรัฐมนตรี” โดยศาสตราจารย์ ดร.วิชัญ เครืองาม ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีของคณะรัฐมนตรี 6 คณะ และรวมทำงานกับนายกรัฐมนตรีถึง 4 ท่าน ในช่วงปี พ.ศ. 2536 ถึงปี พ.ศ. 2548 บทความชิ้นนี้จึงไม่ธรรมดา และแน่นอนว่าย่อมเกี่ยวข้องกับ “ต้นธรรมาภิบาลของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี” ที่เลือกนำมาขึ้นเป็นปกฉบับนี้ ในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนให้กระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี ซึ่งปัจจุบันไม่เพียงแต่ให้กระบวนการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ราบรื่น เท่านั้น หากแต่ต้องสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลด้วย

คอลัมน์อื่นในเล่มยังคงคำนึงถึงสาระประโยชน์ที่ท่านผู้อ่านจะพึงได้รับเช่นเดิม

สารบัญ Content

April 2010

ธรรมาภิบาลในการประชุมคณะรัฐมนตรี	3
ธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	15
ความคาดหวังของคณะรัฐมนตรีในการประสานงานของผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.)	22
รางวัล FINANCE MINISTER OF THE YEAR 2010	28
รางวัล J. Paul Getty Award ประจำปี พ.ศ. 2552 สาขาผู้นำด้านการอนุรักษ์	29
เรื่องเล่าชาวอาลักษณ์ “การเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย”	30
สรุปผลการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีที่สำคัญ	40
นวัตกรรมรอบโลก “Light Touch”	43
องค์ความรู้ “กระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี”	44
เรื่องสำคัญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	52
ท้องถิ่นควรรู้ “ฐานะของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลซึ่งยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง”	54
หิ้งหนังสือ “บริหารให้ได้ผลงานสูง : High Output Management”	56
ไปไหนไปกัน “จังหวัดมหาสารคาม”	57
สาระน่ารู้จากมติคณะรัฐมนตรี “การใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยงานราชการและการประดับธงชาติ”	58
รู้รัก ภาษาไทย “จริยธรรม-จรรยาบรรณ”	59
แสงส่องปัญญา	60

สลค. ใสสะอาด

เปิดรับเรื่องร้องเรียนข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชันของ
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผ่านทางตู้ ปณ. 2
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ 10302

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

สุรัชย์ ภูประเสริฐ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วิชัย วิทวัสการเวช รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โกศล วิชิตธนาฤกษ์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ธวัชชัย สวัสดิ์สวัสดิ์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บรรณาธิการ

สิบลักษณ์ วณวิสุทธิ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กัญชวลี จามรวงศ์, จอมขวัญ พลรักษ์, จิตตา กิตติเสถียรธนนท์,
จุฬามาศ โพธิ์ศรี, ชนัญญา แสงพุ่ม, ทศนุศฎาภรณ์ หัยประสิทธิ์พร,
ธนภัทร ดันแถมรัตน์, นวลสวาท ไผ่ศิริพันธ์, นันทนัทธ์ สังวรประเสริฐ,
บุษกร หวังวิไล, ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว, ปราวดี สาสนธรรมบท,
พงษ์เทพ พวงเสมา, วันนภิศ จารุสมบัติ, สมจิตร รูปเหมาะ,
สมชาย พงศ์กัลป์, สมโภชน์ ราชแพทยาคม, สมศรี นาคจำรัสศรี,
สุกัญญา ถิรสัตยาพิทักษ์, สุภาพร กิตติเดโช, สุภาวดี เลิศสถิตย์,
อินทิพร ปัญจภักดี, อมรภัทร พงษ์พันธุ์, อมราลักษณ์ รักวงศ์,
อรุณศรี มี บัวชุมสุข, อธิสา มาพิมพ์คล, อ่อนฟ้า เวชชาชีวะ

ฝ่ายประสานงาน

กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว, จิตตา กิตติเสถียรธนนท์, ภิวงทอง สุวรรณรัตน์

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

วิบูลย์ลักษณ์ มีชัย, สิริพร เลิศธรรมเทวี

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

สุภาวดี แก้วประดับ

ฝ่ายจัดการทั่วไป

กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว, เขมจิรา ชันแก้ว, ดลฤทธิ์ ตมโหรณวงศ์, ดวงกมล
รังสีเหลือ, ธัญมน สิ้นคำอาจ, รุ่งทิพา ศรีสภา, วชิร สิงหราช, สมภาพ กลิ่นหอม

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
ถนนสามเสน กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2243-0611-3

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏใน “สลค.สาร”
เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

ธรรมาภิบาลในการประชุมคณะรัฐมนตรี

โดย ศาสตราจารย์ ดร.วิชณุ เครืองาม

ทุกวันนี้พูดถึง “ธรรมาภิบาล” กันมาก เจตนาต้องการให้ตรงกับ Good Governance ของฝรั่ง ซึ่งอธิบายกันว่าประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม บางครั้งก็เพิ่มหลักความคุ้มค่า คุ่มทุน และหลักการประเมินผลอีกด้วย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เรียกธรรมาภิบาลว่า “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งก็ฟังเพราะดี ง่ายดี จาง่าย เรียกง่ายกว่าที่เคยมีคนบัญญัติว่า สุประศาสนการ แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ดูจะรักพี่เสียดายน้อง จึงกวาดเอามาหมด มาตรา 78 (4) เรียกว่าหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในขณะที่ มาตรา 84 (2) เรียกว่าหลักธรรมาภิบาล แต่มาตรา 74 วรรคหนึ่ง เรียกว่าหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นี่ถ้าแก้รัฐธรรมนูญหน้า คงมีคนเพิ่มคำว่าหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลแน่เลย !

วงการใด ๆ ต่างเรียกร้องถามหาธรรมาภิบาลทั้งนั้น ใครอย่ามาถามว่าตกลงจะใช้คำนี้แล้วหรือ เอาเป็นว่าสะดวกอะไรก็ใช้อย่างนั้นก็แล้วกัน เรียกอย่างนี้ดูจะสันติในเอกสารงบประมาณของสำนักงบประมาณที่เขาเข้าสภาฯ ก็ใช้ว่าการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

การที่ทุกวงการถามหาหลักธรรมาภิบาลเพราะจะช่วยเป็นกรอบ เป็นแนวทางให้การประกอบกิจการของวงการนั้น ๆ อยู่ในร่องในรอย น่าไว้วางใจและดูเป็นประชาธิปไตยดี เพราะธรรมาภิบาลรวมเอาหัวใจพระเจ้ามาไว้หมดอย่างกับคาถาชินบัญชร แค่หลักนิติธรรมคือทำอะไรให้ถูกกฎหมายเข้าไว้ก็เหลือเกินแล้ว ยังจะต้องไปงัดอีก มีส่วนร่วมอีก รับผิดชอบอีก ชีวิตนี้จะเอาอะไรมากไปกว่านี้ !

วงการธุรกิจก็เรียกร้องธรรมาภิบาล แต่ไปเรียกว่า “บรรษัทภิบาล” (corporate governance) แม่งดันกับแขกยามเผ่าบริษัท เร็ว ๆ นี่วงการมหาวิทยาลัยก็ระดมความคิดเรียกว่า “ศึกษาภิบาล” หรือ “อุดมศึกษาภิบาล” นี่ถึงตอนผมยังมีตำแหน่งแห่งหนเคยไปตรวจวัดเจ้าอาวาสรูปหนึ่งมาเรียกร้องว่าควรมีกฎเกณฑ์การปกครองวัดที่ดีบ้าง ท่านตั้งชื่อมาเสร็จสรรพว่า “อารามภิบาล”

คณะรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสำคัญของประเทศ รัฐธรรมนูญมาตรา 171 กำหนด job discription ว่า “มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน” มาตรา 178 บัญญัติว่า “ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ตามมาตรา 176 และต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบต่อส่วนต่อรัฐสภาในนโยบายทั่วไปของคณะรัฐมนตรี”

มาตรา 3 วรรคสอง ยังสร้างกำแพงล้อมรอบคณะรัฐมนตรีอีกชื่อว่า “การปฏิบัติหน้าที่ของ ...คณะรัฐมนตรี...ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม” และแม้แต่มาตรา 74 มาตรา 78 และมาตรา 84 ที่ใช้ศัพท์สลับไปสลับมาไม่รู้จะเอาอย่างไรแน่งที่ยกมาข้างต้น เมื่อกล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมาภิบาล และหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เขาก็กำหนดว่าเป็นหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็เป็นข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปฏิบัติตามสารพัดหลักทั้งหลายที่ว่าด้วย

การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลทำได้สองขั้นตอนคือ ตอนอยู่เป็นคน ๆ ในหน่วยงานสังกัดของตน และตอนมานั่งประชุมกันเป็นคณะรัฐมนตรี

ผมอยากจะพูดถึงขั้นตอนที่สองซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ เพราะการประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความรับผิดชอบต่อร่วมกัน และสามารถมีประกาศิตจางชูเหลือยให้ข้าราชการและผู้คนทั้งหลายปฏิบัติตามได้ เรียกว่า “มติคณะรัฐมนตรี”

ปกติแล้วถ้าเรื่องใดที่รัฐมนตรีตัดสินใจเองได้ หรือทำได้เองแล้วไม่มีใครอยากนำเสนอเข้ามาในคณะรัฐมนตรีให้เป็นที่เอิกเกริกหรือยกย่อง คงเป็นว่ามากหมอกก็มากความนั่นแหละ ดีไม่ดีเพื่อนขอเอี่ยวขอพ่วงด้วยจะไปกันใหญ่ แต่ที่ต้องเสนอเข้ามาในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพราะทำเองไม่ได้ เนื่องจาก

1. กฎหมายกำหนดว่าต้องนำเข้าคณะรัฐมนตรี
2. มีระเบียบกำหนดว่าต้องนำเข้าคณะรัฐมนตรี
3. มีมติคณะรัฐมนตรีระบุว่าต้องนำเข้าคณะรัฐมนตรี
4. นายกรัฐมนตรีสั่งการว่าให้นำเข้าคณะรัฐมนตรี

พ้นจากนี้แล้วไม่ต้องนำเข้าคณะรัฐมนตรี ถ้าฟังเรื่องที่ต้องนำเข้าแห่งละชนิดเลียงไม่ได้ ก็มีมโนภาพพินิจพออยู่แล้ว ถ้าต้องเอาเรื่องไม่เป็นเรื่อง หรือเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจของคณะรัฐมนตรีเข้ามาอีก เห็นจะต้องประชุมกันสัปดาห์ละสามหนทุกวันอังคาร พฤหัสบดี ศุกร์ เสาร์ วันอาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ต้องตามตัวมาประชุมเพิ่มด้วยซ้ำ คำถามมีว่าก็ในเมื่อถ้ามันพินิจเลือกได้ดังใจพี่ แล้วทำไมถึงจะมีการเสนอเรื่องนอกจากกฎเกณฑ์ที่นำเข้าคณะรัฐมนตรีอีก ผมเคยสังเกตเห็นว่าเกิดจากเหตุดังนี้

1. อยากเสนอผลงานของตัวเองว่าทำอะไรมาบ้างหรืออยากป่าวประกาศว่าฉันจะทำอะไรบ้าง เพราะผู้คนสนใจเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีมากกว่าเรื่องภายในของกระทรวงประชุมเสร็จ โฆษกรัฐบาลยังจะช่วยแถลงให้อีก
2. ไม่อยากรับผิดชอบเอง แต่อยากดึงคณะรัฐมนตรีทั้งคณะลงมาช่วยรับผิดชอบด้วย เรื่องพวกนี้มักไม่ชอบมาพากล บางทีมีผลประโยชน์ทับซ้อน บางทีผิดกฎหมาย ถ้าทำเองตัดสินใจเองก็กลัวคนจะว่า เลยมผลักดันเข้าคณะรัฐมนตรีให้ลงมาช่วยตีตราประทับรับรองความถูกต้อง
3. มีบ้างเหมือนกันที่ไม่มีลัทธิลัทธิในอะไรหรอก แต่อาศัยว่าคนมันท้อ คิดไม่ตกว่าควรทำอย่างไรดี จึงหวังพึ่งสติปัญญาอันแหลมคมของคณะรัฐมนตรีช่วยคิดให้

ทั้งสามประเภทนี้ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีต้องไม่นำเข้าที่ประชุมไม่ใช่เพราะประหยัดเวลา หรือประหยัดค่าอาหารกลางวัน แต่เพื่อประหยัดความรับผิดชอบของรัฐบาล เรื่องประเภทที่สามอาจดูจำเป็นและเหมาะสมอยู่บ้าง แต่ควรหารือกับนายกรัฐมนตรีก่อนให้นายกรัฐมนตรีเป็นคนสั่งการ จะได้จัดเข้าเป็นเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี ชนิดที่สี่คือ “นายกรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548

“มาตรา 8 การประชุมคณะรัฐมนตรี ในกรณีปกติให้ดำเนินการได้เมื่อมีรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุม ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนคณะรัฐมนตรีทั้งหมดที่มีอยู่”

ในกรณีจำเป็นเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศ หรือมีกรณีฉุกเฉิน หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความลับ นายกรัฐมนตรีอาจพิจารณาเรื่องใดกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องตามที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควร เพื่อมีมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นได้ และเมื่อมีการประชุมเป็นกรณีปกติให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีทราบมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย...”

สั่งการว่าให้นำเข้าคณะรัฐมนตรี” แต่นายกรัฐมนตรี ก็ควรใจแข็ง ไม่สั่งการบ่อย ๆ บางครั้งถ้ากระทรวงคิดไม่ออกก็ควรไประดมความคิดในวงเล็ก หรือหาหรือหน่วยงานจะดีกว่า เช่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด วิปรัฐบาล เป็นต้น สมัยผมเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเคยมีกรณีรัฐมนตรีจะนำเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการ ชี 9 เรื่องการประมูลทำงานบางอย่างอันอยู่ในอำนาจของกระทรวงมาเข้าคณะรัฐมนตรี สมัยอาจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เคยมีการขอนำเรื่องสัญญาที่นายกรัฐมนตรีมีส่วนได้ส่วนเสียมาเข้าคณะรัฐมนตรี บางครั้งพอออกไปก็มีเรื่องต่อว่าต่อขานอย่างโน้นอย่างนี้เหมือนกัน

ธรรมาภิบาลสำคัญของการประชุมคณะรัฐมนตรีคือการทำให้ทุกอย่างชอบด้วยกฎหมาย โปร่งใส มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ คำนึงถึง คำนึงคน มีคุณธรรม และประเมิณผลสัมฤทธิ์ได้ ปัญหาที่มีเกิดเนื่อง ๆ คือ

1. คณะรัฐมนตรีเข้าประชุมบ่อย ที่จริงเรื่องนี้ไม่สู้เป็นปัญหา โดยทั่วไปก็เข้าประชุมหนาแน่นดี เว้นแต่จะเจอประเภทมีอุปสรรคถึงหน้าประตูห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งยังไม่เคยมีไม่เหมือนการประชุมสภา แต่ที่มีอยู่บ้างคือพอประชุมไปสักพักจะค่อย ๆ ทอยเดินออก แม้จะไม่ใช่วอลท์เอลต์ก็เถอะ ออกไปนั่งจิบกาแฟบ้าง อ่านหนังสือพิมพ์บ้าง คุยกันบ้าง ไปเปิดงานปิดงานบ้าง แต่ที่สำคัญคือ ตั้งแต่มีคดีเกิดขึ้นหลายเรื่องว่าใครอยู่ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จะต้องร่วมกันรับผิดชอบ อาจจะมีเงื่อนไขเฉพาะปัญหาเดินออกในบางวาระประชุม แล้วสร้างพยานหลักฐานว่าระหว่างพิจารณาเรื่องนั้นเรื่องนี้ ไม่อยู่นะจ๊ะ ! ต่อไปอาจเหลือแต่นายกรัฐมนตรี กับเลขานุการอยู่สองคน

อนึ่ง สมัยก่อนการประชุมคณะรัฐมนตรีไม่มีองค์ประชุม ในความเป็นจริงก็ไม่เคยประชุมกันสี่ห้าคน แต่เวลานี้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้ชัดเจนว่าคณะรัฐมนตรีมีองค์ประชุมอย่างน้อยหนึ่งในสาม เว้นแต่ในเวลาราชการ มีเหตุจำเป็นไม่อาจตามตัวกันมาได้ เช่น จะต้องประกาศภาวะฉุกเฉิน ก็ให้ประชุมได้เท่าที่พอตามตัวได้

2. เรื่องที่เสนอเข้าวาระการประชุมมีมากเกินไปจนไม่สามารถพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบได้ การมีระบบคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีแม้ไม่ใช่สิ่งที่ต้องมีตายตัว แต่จะช่วยให้เรื่องเข้าระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นระเบียบแบบแผนมากขึ้น เพราะมีการกลั่นกรอง มีการรับฟังความเห็นหลากหลายและละเอียดกว่าประชุมคณะรัฐมนตรี จุดอ่อนคือระบบคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ของเรามีข้าราชการประจำร่วมเป็นกรรมการมากเกินไป บางครั้งกลายเป็นการพิจารณาโดยข้าราชการประจำซึ่งถ้าไม่ผลักดันเกาหลัง

ธรรมาภิบาลสำคัญ-
ของการประชุมคณะรัฐมนตรี
คือ การทำให้ทุกอย่าง
ชอบด้วยกฎหมาย
โปร่งใส มีส่วนร่วม
มีความรับผิดชอบ
คำนึงถึง คำนึงคน มีคุณธรรม
และประเมิณผลสัมฤทธิ์ได้

“มาตรา 9 ในการประชุมคณะรัฐมนตรี ในกรณีปกติ ตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ต้องจัดส่งวาระการประชุมพร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณะรัฐมนตรีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ก่อนการประชุมคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนนายกรัฐมนตรีจะอนุมัติให้เสนอโดยไม่ต้องส่งวาระการประชุมล่วงหน้าก็ได้ แต่ในกรณีที่เป็นเรื่องที่มีผลให้มีการอนุมัติงบประมาณ นายกรัฐมนตรีจะอนุมัติดังกล่าวได้ต่อเมื่อเป็นกรณีฉุกเฉินและความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศหรือประชาชน

การส่งวาระการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จะส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้”

การเสนอเรื่องเป็นวาระ
คือการบ่อนทำลาย
หลักธรรมาภิบาล

ก็ขัดคอขัดแย้งขัดขวางกันเอง บางครั้งข้าราชการประจำชั้นผู้ใหญ่ไม่มาเอง แต่มอบหมายลงไปจนถึงระดับคนรองจะเป็นผู้อำนวยการกอง

3. การเสนอเรื่องเป็นวาระคือการบ่อนทำลายหลักธรรมาภิบาล เพราะไม่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมเตรียมตัวก่อน บางครั้งเจ้ากระทรวงผู้เกี่ยวข้องไม่ทราบว่าจะมีการนำเรื่องนั้นเข้าประชุมจึงไม่มาประชุม หรือมาแต่ก็ทักท้วงไม่ได้เพราะไม่ได้เตรียมตัว ลักษณะจึงเหมือนการมัดมือชกยังไม่พอ ยังจะลากไปคุกร่วมกันอีกด้วยถ้าเรื่องนั้นผิดกฎหมาย

ข้อนี้ไม่ได้หมายความว่าความมีการมีวาระจะมีไม่ได้เลยที่จริงมีได้ถ้าเป็นเรื่องเล็กน้อย เรื่องไม่สำคัญ เรื่องที่มีระเบียบปฏิบัติปกติที่นำเข้ามาเป็นแต่เพียงพิธีการเท่านั้น ข้อยกเว้นอื่นถ้าจะมีอีกก็คือเรื่องลับ และเรื่องฉุกเฉินเร่งด่วน แต่ต้องระวังว่าแม้จะลับหรือฉุกเฉินก็ต้องไม่ใช่เรื่องขออนุมัติโครงการ หรือของงบประมาณจำนวนมาก ๆ ข้อสำคัญคือแม้จะจรรยาบรรณให้เกี่ยวข้องมีโอกาสรับรู้และเตรียมตัวเสนอความเห็นในที่ประชุม อย่าให้เป็นการปิดประตูตีแมว

4. ข้อมูลประกอบการพิจารณาน้อยไป ข้อนี้เป็นความรับผิดชอบของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานเจ้าของเรื่อง ในยุคปัจจุบันการวิเคราะห์ในข้อกฎหมาย เศรษฐกิจ ผลกระทบทางการเมือง สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของประชาชน โบราณประเพณี วัฒนธรรม กลายเป็นสิ่งจำเป็นสุดยอด หน่วยงานผู้เสนอเรื่องจึงควรเตรียมการในส่วนนี้ แจ้งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบอีกครั้ง ในกรณีที่มีการสอบถามขอความเห็นไป ผู้ถูกถามก็ควรเร่งตอบกลับมา ผมเคยสังเกตว่าถ้าถามไปที่หน่วยใดแล้วหน่วยนั้นเห็นชอบมักจะรีบตอบกลับมา แต่ถ้าไม่เห็นชอบมักจะไม่กล้าตอบ บัดนี้มีพระราชกฤษฎีกาแล้วว่า ถ้าถามไปแล้วไม่ตอบมาในกำหนดถือว่าเห็นชอบ พวกอย่างนี้ต้องนำหลักกฎหมายปิดปากมาใช้ เว้นแต่จะขอมาตอบด้วยวาจาในที่ประชุม ไม่กลัวสายตา 36 คู่มือจ้อง เพราะนี่กว่าตัวโง่งงเขื่องดีก็แล้วไป !

5. ประธานไม่เปิดโอกาสให้พูด นายกรัฐมนตรีก็อาจเหมือนประธานทั้งหลายในที่ประชุมคืออาจเบื่อ รำคาญ หมั่นได้ผู้เข้าประชุมได้เหมือนกัน เราจึงมีประธานที่ชอบดัดบท ชอบขัดคอ ชอบเกทับบดบังแสงจันตรีไม่กล้าพูดหรือเบื่อจะพูด นายกรัฐมนตรีบางคนทนฟังใครพูดยาว ๆ ไม่ได้ บางทีพูดสั้น ๆ ก็ไม่ยอมทน แต่นายกรัฐมนตรีบางคนก็พยายามระดมการมีส่วนร่วม เขาไม่พูดแล้วเขี้ยวก็พยายามเขี้ยวแถมขอรับรองให้ออกความเห็น บางท่านถือหลักว่าในรัฐบาลมีกี่พรรค ทุกพรรคต้องมีคนพูด ไม่งั้นจะเอาไปพูดข้างนอก

6. คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยผู้คนมากเกินไป เวลานี้ดีเท่าไรที่ไม่ให้เกิน 36 คน สมัยก่อนไม่เกิน 49 คน ถ้าทุกคนพูดคนละสามนาทีก็จะตกเรื่องละชั่วโมงครึ่ง ซึ่งไม่ใช่ว่าไม่เคยมีเคยสังเกตว่าเรื่องยาก ๆ ละก็ไม่ใคร่มีคนพูด เรื่องเปลี่ยนตัวละก็ไม่ใคร่มีคนออกความเห็น สู้เก็บเอาไปพูดเงียบ ๆ กับหนังสือพิมพ์ไม่ได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องง่าย ๆ ละพูดกันนัก พูดกันจัง

7. ความสามารถของรัฐมนตรีมีข้อจำกัด การเลือกคนมาเป็นรัฐมนตรีไม่ใช่ว่าจะได้คนเก่งที่สุดของแต่ละพรรคมาร่วมรัฐบาล บ่อยครั้งที่มิได้เหตุผลความจำเป็นพิเศษที่จะต้องเลือกบางคนเขาไปร่วมรัฐบาล โอกาสที่จะช่วยกันระดมสมอง ระดมความคิดจึงทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร

8. บ่อยครั้งที่ไม่มีการรักษาความลับในที่ประชุม ใครพูดอะไรสีหน้าท่าทางเป็นอย่างไร มักเล็ดลอดรั่วไหลออกมาหมด เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับการสร้างความโปร่งใสเพราะในห้องคณะรัฐมนตรีนั่งกันอยู่ตั้งร้อยคน อยากรู้ก็โปร่งใส แต่เกี่ยวกับว่าทำอะไรจึงจะให้ที่ประชุมมีความมั่นใจในการทำหน้าที่ไม่ตกอยู่ใต้แรงกดดันใด ๆ การประชุมคณะรัฐมนตรีไม่ใช่เอเอฟหรือเดอะสตาร์นี้รับจะได้ยอมให้มีคนไปกรีด ๆ อยู่หน้าที่ประชุม แล้วก็ไม่ใช้การเจรจากับมือบด้วยจะได้ถ่ายทอดสดให้คนชื่นชมโฉมกันทั้งเมือง

รวมความแล้ว การประชุมคณะรัฐมนตรีต้องมีธรรมาภิบาลและธรรมาภิบาลนี้ต้องเกิดจากทุกฝ่ายร่วมกันตั้งแต่หน่วยงานผู้เสนอเรื่อง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่ถูกขอความเห็น รัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี จนถึงพรรคการเมืองที่ช่วยคัดคนมีธรรมาภิบาลเข้าไปเป็นรัฐมนตรีตั้งแต่นั้น ✍️

หลักธรรมาภิบาลสากล

United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: UNESCAP ได้ให้นิยามคำว่า **ธรรมาภิบาล** (Good Governance) ว่ามีองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้ การมีส่วนร่วม (Participation) นิติธรรม (Rule of Law) ความโปร่งใส (Transparency) การตอบสนอง (Responsiveness) การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรมและไม่ละเลยบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดออกไปจากสังคม (Equity and Inclusiveness) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) และภาระรับผิดชอบ (Accountability) ต่อมาในปี ค.ศ. 1997 United Nations Development Programme: UNDP ได้ทบทวนและให้นิยามใหม่ว่าเป็นเรื่องของการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อจัดการกิจการของประเทศชาติบ้านเมือง รวมทั้งยังได้กำหนดคุณลักษณะของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลซึ่งได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์เข้ามารวมไว้ด้วย รวม 9 ประการ ดังนี้

1. **การมีส่วนร่วม (Participation)** ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยทางตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์
2. **นิติธรรม (Rule of Law)** กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มี การเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน
3. **ความโปร่งใส (Transparency)** ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้นต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์
4. **การตอบสนอง (Responsiveness)** สถาบันและกระบวนการดำเนินงานต้อง พยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
5. **การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented)** มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น นโยบายและกระบวนการขั้นตอนใด ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
6. **ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity)** ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาส ในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน
7. **ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness)** สถาบันและ กระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
8. **ภาระรับผิดชอบ (Accountability)** ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไป และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน
9. **วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision)** ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมี มุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจน มีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมซึ่งเป็น สิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

“การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ตามความหมายของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมายถึง การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1. **เกิดประโยชน์สุขของประชาชน** ซึ่งได้แก่ การบริหารราชการที่สามารถตอบสนอง (responsiveness) ต่อความต้องการของประชาชนและพยายามก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงบวก (positive impact) ต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชน

2. **เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ** ซึ่งได้แก่ การบริหารเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ (outcome) ตรงตามวัตถุประสงค์ (objective) ที่วางไว้ โดยมีการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (result-based management) และการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยผลงาน (performance agreement) ในทุกระดับ

3. **มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ** ซึ่งได้แก่ การบริหารที่จะต้องพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลลัพธ์ (outcome) ที่เกิดขึ้น โดยมีการทำ cost-benefit analysis ให้สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งจัดระบบการวางแผนการทำงานและวัดผลงานของแต่ละบุคคล (individual scorecards) ที่เชื่อมโยงกับระดับองค์การ (organization scorecards)

4. **ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น** ซึ่งได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (process simplification) และจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ (empowerment) เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ตัวกับประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติงานในรูป one-stop service

5. **มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์** ซึ่งได้แก่ การทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ และขั้นตอนทำงานใหม่อยู่เสมอ (process redesign) ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและโครงการทุกระยะ (program evaluation) การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

6. **ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ** ซึ่งได้แก่ การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน (citizen survey) และความพึงพอใจของผู้รับบริการ (customer survey) ในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการต่อไป

7. **มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ** ซึ่งได้แก่ การตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง (internal control) ซึ่งจะทำให้สามารถผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มาของธรรมาภิบาล

แนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดของธนาคารโลกที่นำมาใช้ในการกำหนดนโยบายการให้กู้เงินแก่ประเทศในซีกโลกใต้ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 เพื่อแก้ไขปัญหาการไร้ประสิทธิภาพและการคอร์รัปชันในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศในแถบละตินอเมริกาและแอฟริกาที่มีปัญหาในการบริหารงานจนทำให้เกิดปัญหา เนื่องจากกู้เงินธนาคารโลกไปแล้วไม่สามารถหาเงินมาชำระคืนได้

ปี 2540

ประเทศไทยมีความตื่นตัวสนใจเรื่องธรรมาภิบาลอย่างมาก โดยเฉพาะหลังวิกฤตเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี 2539 และการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในปี 2540 เนื่องจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาการเมืองไทยที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล โดยมีปัจจัยสำคัญคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ตลอดจนการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล โดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ยังได้กำหนดแนวคิดในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมสร้างการใช้หลักนิติธรรมในการบริหารรัฐกิจ การจัดการการพัฒนาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกภาคส่วนของสังคมให้มากยิ่งขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการพัฒนาประเทศ เพิ่มพูนประสิทธิผลและประสิทธิภาพของภาครัฐในการบริหารรัฐกิจและการจัดการการพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในงานบริหารรัฐกิจและการจัดการพัฒนาประเทศทั้งในดำนนโยบายและการปฏิบัติ

ปี 2542

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (ระเบียบดังกล่าวได้ยกเลิกแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2546) โดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้างกฎเกณฑ์และกลไกที่ดีในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ปรับปรุงระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนให้รวดเร็ว ชัดเจน และเป็นธรรม ขยายโอกาสของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง เพื่อร่วมกับภาครัฐในการตัดสินใจและแก้ปัญหาส่วนรวม จัดการทุจริตประพฤติมิชอบและการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวหรือกิจการที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้เกิดสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน ทั้งนี้ ระเบียบฯ ดังกล่าวมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่ โดยยึดหลักการพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ปี 2545

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 มุ่งเน้นให้ส่วนราชการใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ โดยบัญญัติให้ “การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยไม่ผู้รับผิดชอบต่อผลงาน” และ “ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของภารกิจ” และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ ปราศจากการทุจริต บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคม

ปี 2546

ได้มีการยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การบริหารราชการที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ และ 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ต้นธรรมภิบาล สลค.

ปี 2549

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 เห็นชอบวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐราชการ รวมถึงตัวข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในทุกกระดับ โดยเฉพาะการใช้อำนาจรัฐและการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน คือ 1) การสร้างกลุ่มผู้นำและผลักดันให้เกิดองค์กรแห่งสุจริตธรรม 2) การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม และการพัฒนาข้าราชการ 3) การให้คำปรึกษาแนะนำ และการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล 4) การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม 5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล 6) การวัดผลและตรวจสอบด้านจริยธรรม และ 7) การวางระบบสนับสนุนและปัจจัยพื้นฐานด้านจริยธรรมและธรรมาภิบาล

ปี 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2550 ก็ได้มีการกล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลอยู่หลายมาตรา เช่น หมวด 4 หน้าทีของชนชาวไทย มาตรา 74 กำหนดให้ “บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน”

ปี 2552

ธรรมาภิบาลเริ่มเข้ามามีบทบาทในระดับหน่วยงานจนกระทั่งระดับตัวบุคคลมากขึ้น เห็นได้จากรัฐธรรมนูญ มาตรา 279 ที่กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้นอันเป็นที่มาของประมวลจริยธรรมและจรรยาข้าราชการพลเรือนที่สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำขึ้น ซึ่งในประมวลนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ มีความเป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 78 และมาตรา 79 ซึ่งมุ่งพัฒนาข้าราชการให้เป็นข้าราชการที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ ได้กำหนดให้ส่วนราชการมีข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการ เพื่อเป็นมาตรฐานพฤติกรรมอันดีของข้าราชการอีกด้วย

นอกจากนี้ แต่ละส่วนราชการจะต้องมีการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีซึ่งเป็นการกำหนดนโยบายตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในระดับองค์กร ซึ่งแตกต่างจากประมวลจริยธรรมและจรรยาข้าราชการซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติระดับบุคคล ซึ่งทั้งสองเรื่องนี้มีความเชื่อมโยงกัน และส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลขึ้นในระบบราชการในที่สุด

๒
ต้นธรรมภิบาล สลค.

ธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พัฒนาการการส่งเสริมธรรมาภิบาลในสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

การส่งเสริมธรรมาภิบาลของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเริ่มต้นเมื่อใดนั้น คงไม่สามารถระบุได้ชัดเจน เนื่องจากการดำเนินการพัฒนาองค์กรของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ผ่านมาหลายเรื่องสอดคล้องกับหลักการต่าง ๆ ของธรรมาภิบาล เช่น การลดขั้นตอนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปรับโครงสร้างให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของคณะรัฐมนตรีและส่วนราชการ อย่างไรก็ตาม หากจะศึกษาพัฒนาการในเรื่องการส่งเสริมธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบแล้วสามารถแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. **ระยะก่อนปี 2540** เป็นช่วงที่ระบบราชการไทยยังไม่ได้มีการส่งเสริมธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบ กล่าวคือไม่มีการออกระเบียบหรือตรากฎหมายให้ส่วนราชการปฏิบัติตามอย่างชัดเจน แม้ว่าแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลจะปรากฏชัดเจนในโลกตะวันตกในช่วงปี 2532 และแพร่ขยายมายังโลกตะวันออกและประเทศไทยผ่านความสัมพันธ์กับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) และองค์การพัฒนาแห่ง

สหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) ที่กำหนดให้ประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือต้องปฏิบัติตามกรอบการบริหารจัดการที่กำหนด ซึ่งกรอบการบริหารจัดการที่นั่นก็คือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) นั่นเอง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากองค์การระหว่างประเทศเหล่านี้จึงมีโอกาสรู้จักกับหลักธรรมาภิบาลก่อนหน่วยงานอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ปราศจากการทุจริตเพื่อให้เป็นที่น่าเชื่อถือแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะไปแล้วการดำเนินการเหล่านี้ก็สอดคล้องกับหลักการย่อยบางข้อในหลักธรรมาภิบาลนั่นเอง ในส่วนของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็เช่นเดียวกัน ในช่วงก่อนปี 2542 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็มุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรในลักษณะดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์กรในช่วงก่อนปี 2542 จะมุ่งเน้นเฉพาะการสนับสนุนการทำงานของคณะรัฐมนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ

2. **ระยะปี 2540–2550** เป็นช่วงที่แนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลเริ่มเป็นที่รู้จักและเผยแพร่ในสังคมไทย และระบบราชการไทยมีการส่งเสริมธรรมาภิบาลอย่างชัดเจนดังจะเห็นได้จาก

- ในปี 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลในเรื่องของการมีส่วนร่วมให้ประชาชนตัดสินใจ การตรวจสอบการดำเนินการของภาครัฐ การสร้างระบบการบริหารงานของรัฐให้มีความยุติธรรมและเป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อนำไปสู่การลดปัญหาการทุจริต นอกจากนี้ ในปลายปี 2540 ภายหลังจากที่ประเทศประสบวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ และนำมาซึ่งการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ซึ่งรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ต้องรับเงื่อนไข “การจัดการที่ดี” ที่มาพร้อมกับความช่วยเหลือในครั้งนั้น จึงเป็นเหมือนโอกาสที่หน่วยงานภาครัฐของไทยได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

- ในปี 2542 ได้มีการออกประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งนับเป็นความพยายามสร้างธรรมาภิบาลในสังคมอย่างเป็นระบบเป็นครั้งแรก โดยในระเบียบนี้ได้ระบุหลักพื้นฐานให้ส่วนราชการดำเนินการไว้ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

- ในปี 2545 ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 โดยในมาตรา 3/1 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- ในปี 2546 ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้นำหลักธรรมาภิบาลมาแปลงสู่การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ โดยนำแนวคิดในเรื่องระบบการบริหารงานมาเป็นหลัก ตั้งแต่

การวางแผน การปฏิบัติ จนถึงการประเมิน พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้จึงได้ระบุถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การให้ความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของประชาชน การประเมินผลการปฏิบัติราชการ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เริ่มส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีธรรมาภิบาลยิ่งขึ้น โดยปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการลดขั้นตอนการทำงาน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเพื่อนั่นความโปร่งใส การวางระบบประเมินผลงาน รวมทั้งได้มีการนำเรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมากำหนดในวิสัยทัศน์ขององค์กรครั้งแรกในปี 2546 ซึ่งระบุว่า “**สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางการกลางของคณะรัฐมนตรีในการประสานการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ทันการณ์ และเป็นกลางตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเป็นแบบอย่างแก่หน่วยงานทั่วไป**” และในยุทธศาสตร์ขององค์กรตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ข้อที่ 2 ของแผนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีปีงบประมาณ 2547–2550 ได้ระบุว่า “**สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรด้วยหลักการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**” อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมธรรมาภิบาลในระยะนี้จะมีความชัดเจนขึ้นบ้างในแง่ของการกำหนดในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์องค์กรแล้วก็ตาม แต่การผลักดันยังขาดการจัดการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือแต่ละสำนักหรือหน่วยงานภายในต่างมุ่งดำเนินการต่าง ๆ ตามกรอบหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและหลักการที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดโดยไม่ได้มีการบูรณาการในภาพรวมของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

3. ตั้งแต่ปี 2551 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนเป็นครั้งแรกในปี 2551 โดยได้มีคำสั่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 23/2552 ลงวันที่ 23 มกราคม 2552 แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ซึ่งมีเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นประธาน มีหน้าที่กำหนดนโยบายกำกับดูแลองค์กรที่ดีของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กำกับดูแล/ส่งเสริมให้ดำเนินการตามนโยบายฯ กำกับดูแลการบริหารระบบควบคุมภายในและความเสี่ยง ปฏิบัติหน้าที่ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด รวมทั้งกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ทั้งนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดีได้แต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมธรรมาภิบาลของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขึ้นด้วย มีหน้าที่จัดทำนโยบายการกำกับดูแล

องค์กรที่ดีของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายฯ รวมทั้งจัดกิจกรรมเผยแพร่ รณรงค์ ส่งเสริมให้บุคลากรมีค่านิยมการยึดหลักธรรมาภิบาล คุณธรรม และจริยธรรมในการปฏิบัติงานในองค์กร ทั้งนี้ผลการดำเนินการที่สำคัญของคณะทำงาน ได้แก่

3.1 นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี เป็นกรอบแนวทางการทำงานในภาพรวมขององค์กรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีนโยบายย่อย 4 ด้าน ได้แก่ นโยบายด้านรัฐ สังคม และสิ่งแวดล้อม นโยบายด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นโยบายด้านองค์กร และนโยบายด้านผู้ปฏิบัติงาน โดยมีมาตรการ/โครงการตามแผนการดำเนินการประจำปี 2552-2553 รวม 62 มาตรการ/โครงการ

แผนภาพที่ 1 นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

1

นโยบายด้านรัฐ สังคม และสิ่งแวดล้อม

- > มุ่งมั่นที่จะสนับสนุนนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาลบนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ของสังคมและประชาชน
- > ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2

นโยบายด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- > เสริมสร้างวัฒนธรรมในการให้บริการแก่ผู้รับบริการและการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยคำนึงถึงความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ
- > มุ่งมั่นในการให้บริการที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ
- > เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

3

นโยบายด้านองค์กร

- > มุ่งมั่นให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานที่มีมาตรฐานการทำงานและมีความพร้อมในการปฏิบัติงานในทุกสภาวะการณ์
- > ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)
- > สนับสนุนให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีสภาพแวดล้อมที่ดีและมีความปลอดภัยในการทำงาน

4

นโยบายด้านผู้ปฏิบัติงาน

- > ตระหนักถึงคุณค่าและให้ความสำคัญต่อการสรรหา รักษา และพัฒนาทรัพยากรบุคคล สร้างความก้าวหน้าและคุณภาพชีวิตในการทำงานแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- > มุ่งเน้นการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและเป็นมืออาชีพเพื่อให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความเชื่อมั่น และส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง
- > ส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน

3.2 **ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ**
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นกรอบแนวทางการประพฤติ
 และปฏิบัติตนของบุคลากรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และ
 เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
 พ.ศ. 2551 มาตรา 78 กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ

ต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยได้
 กำหนดจรรยาไว้ 5 หลัก ได้แก่ (1) การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่
 ถูกต้อง (2) ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ (3) โปร่งใสและสามารถ
 ตรวจสอบได้ (4) ไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม (5) มุ่งผลสัมฤทธิ์
 ของงาน

**แผนภาพที่ 2 สรุปสาระสำคัญของข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ
 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี**

3.3 แผนธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรและบุคลากรดำเนินการด้วยความโปร่งใส ปราศจากการทุจริตมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 โดยได้จัดตั้งศูนย์ประสานราชการใสสะอาด และจัดทำแผนปฏิบัติการสร้างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใสสะอาดประจำปี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้ประสานให้ส่วนราชการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานขึ้น คณะทำงานส่งเสริมธรรมาภิบาลฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ทั้งแผนปฏิบัติการสร้างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใสสะอาดและแผนปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกันคือ การสร้างระบบงานที่ปลอดจากโอกาสที่จะเกิดการทุจริตและการส่งเสริมบุคลากรให้มีจิตสำนึกและความรู้ ความเข้าใจในการทำงานโดยปราศจาก

การทุจริต ขณะเดียวกันสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็มุ่งที่จะส่งเสริมให้องค์กรและบุคลากรปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีเป้าหมายที่ครอบคลุมเรื่องการสร้างราชการใสสะอาด และการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงได้บูรณาการแผนทั้งสองข้างต้นเข้าด้วยกันเป็น “**แผนธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี**” เพื่อใช้เป็นแนวทางส่งเสริมให้องค์กรและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งใช้เป็นแผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาดและแผนปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย แผนดังกล่าวเป็นแนวทางการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละปีเพื่อผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาลในองค์กร เช่น การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ผ่านการจัดบรรยายและเสวนาเกี่ยวกับการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล การเผยแพร่ผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์ รายการเสียงตามสาย website ธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรวมทั้งการจัดกิจกรรมสัปดาห์ส่งเสริมธรรมาภิบาลของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แผนภาพที่ 3 การบูรณาการยุทธศาสตร์ของแผนสร้างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใสสะอาด และแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้ในแผนธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลยุทธ์ตามแผนธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

1. การสร้างจิตสำนึกและวัฒนธรรมธรรมาภิบาล
2. การสร้างภูมิคุ้มกันธรรมาภิบาล
3. การจัดการในกรณีมีแนวโน้มหรือมีการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ตามแผนสร้างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใสสะอาด

1. การส่งเสริมจิตสำนึกราชการใสสะอาด
2. การป้องกันพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อการนำไปสู่ประเทศไทยใสสะอาด
3. การจัดการกรณีทุจริตและคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นหรือกำลังเกิดขึ้น

ยุทธศาสตร์ตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1. เสริมสร้างจิตสำนึกค่านิยมให้หน่วยงานภาครัฐบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
2. บูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ
4. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

จะเห็นว่าในช่วงปี 2551-2552 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเสริมธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดหลักปฏิบัติที่ชัดเจน ได้แก่ นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี และขอบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณราชการ การกำหนดแนวทางการส่งเสริมธรรมาภิบาลในแผนธรรมาภิบาลสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการสื่อสารและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เช่น พิธีลงนามของผู้บริหารและบุคลากรสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี ในช่วงเดือนสิงหาคม 2552 การดำเนินการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น บอร์ดประชาสัมพันธ์ กิจกรรมสัปดาห์ส่งเสริมธรรมาภิบาล เสี่ยงตามสาย การบรรยายและเสวนา

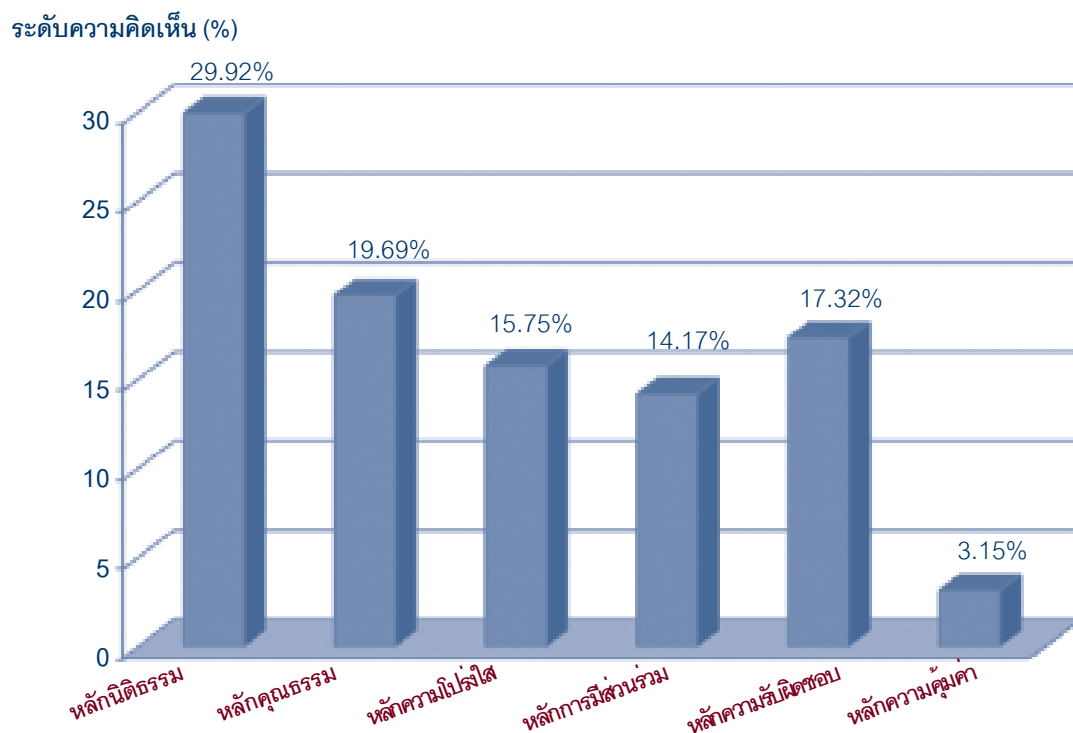
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบุคลากรสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี โดยครั้งที่ 1 ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายฯ ระหว่างวันที่ 10-29 มิถุนายน 2552 และครั้งที่ 2 สำรวจเพื่อประเมินระดับความเข้าใจในนโยบายฯ ระหว่างวันที่ 15-21 กันยายน 2552

พิธีลงนามในนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี
ของผู้บริหารและบุคลากร
ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แผนภาพที่ 4 ผลสำรวจความคิดเห็นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีควรให้ความสำคัญ ในช่วง 10-29 มิถุนายน 2552

ผลการสำรวจในช่วง 10-29 มิถุนายน 2552 พบว่าบุคลากรของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่าหลักธรรมาภิบาลที่ควรนำมาใช้ในการปฏิบัติงานเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ **หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า** ทั้งนี้บุคลากรส่วนใหญ่เสนอแนะให้มีการผลักดันในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลอย่างชัดเจน รวมทั้งควรให้มีการติดตามและประเมินผลด้วย

ผลการสำรวจในช่วง 15-21 กันยายน 2552 พบว่าบุคลากรของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีระดับการรับรู้ในนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีถึงร้อยละ 89.38 และสื่อที่บุคลากรเข้าถึงมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ บอร์ดประชาสัมพันธ์ รายการเสียงตามสาย และการจัดกิจกรรมรณรงค์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบุคลากรส่วนใหญ่จะตระหนักว่าหลักธรรมาภิบาลมีความจำเป็นต่อการทำงาน แต่ก็เห็นว่าสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

จากการดำเนินการต่าง ๆ ข้างต้นจะเห็นว่า การส่งเสริมธรรมาภิบาลที่ผ่านมาเริ่มต้นจากการกำหนดหลักและแนวปฏิบัติต่าง ๆ จนกระทั่งได้มีการสื่อสารเผยแพร่ในระดับหนึ่งแล้ว แต่เนื่องจากผลการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรส่วนใหญ่เมื่อวันที่ 15-21 กันยายน 2552 ชี้ให้เห็นว่าสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง ๆ ที่ตระหนักว่าหลักธรรมาภิบาลมีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน ดังนั้น สิ่งที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีควรต้องดำเนินการในระยะต่อไป คือ การผลักดันให้หลักและแนวปฏิบัติที่กำหนดขึ้นมานั้นบังเกิดผลเป็นรูปธรรมให้ปรากฏในการทำงานของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และในระยะต่อไปข้างหน้าหากสามารถผลักดันให้ธรรมาภิบาลเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของบุคลากรสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอย่างทั่วถึงแล้ว ธรรมาภิบาลก็จะกลายเป็นค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรซึ่งจะมีความยั่งยืนในองค์กรอันเป็นเป้าหมายสุดท้ายของการส่งเสริมในเรื่องนี้ในที่สุด

ต้นธรรมาภิบาล สลค.

ภาพกิจกรรมสัปดาห์ส่งเสริมธรรมาภิบาล
ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความคาดหวังของคณะกรรมการในการประสานงาน ของผู้ประสานงานคณะกรรมการและรัฐสภา (ปคร.)¹

นายสุเทพ เกื้อกสุบรรณ
รองนายกรัฐมนตรี

ปคร. ต้องเป็นข้าราชการมืออาชีพ

ในสถานการณ์ปัจจุบันผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานของคณะกรรมการและประสานงานกับรัฐสภามีบทบาทสำคัญ ถ้าท่านทำงานอย่างทุ่มเทด้วยความเป็นมืออาชีพ ท่านจะช่วยให้การแก้ปัญหาของประเทศไทยเป็นไปด้วยความราบรื่น และสามารถบรรลุผลสำเร็จด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น

ถ้าถามว่า ความคาดหวังของคณะกรรมการในการประสานงานของผู้ประสานงานฯ นั้นเป็นอย่างไร ในขณะที่ยังไม่ได้พูดคุยสอบถามกับรัฐมนตรีท่านอื่น วันนี้ผมจึงจะขอตอบโดยเอาตัวเองเป็นที่ตั้ง ความทุกข์ของผมก็คือในช่วงระยะเวลา

ที่มีจำกัด และรัฐบาลมีภาระที่จะต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามากมาย ผมหวังพึ่งข้าราชการประจำที่เป็นมืออาชีพ ผมหวังว่าข้อมูลทั้งหลายที่เตรียมให้ผมจะสมบูรณ์ผมเชื่อถือได้ ผมอ้างอิงได้หลายเรื่องหลายครั้งที่ผมไม่มีเวลาได้มีโอกาสเตรียมตัวมาก่อน เพราะกว่าเอกสารที่จำเป็นต้องใช้มาถึงผมก็ตอนที่ผมจะต้องขึ้นไปแถลงชี้แจงในสภาแล้ว จะเป็นการตอบชี้แจงกระทู้หรือชี้แจงญัตติหรือเป็นข้อมูลสำหรับการอภิปรายก็ตาม ปรากฏว่าหลายครั้งอ่านไปได้หน้าสองหน้า ไม่กล้าอ่านต่อตามเอกสารนั้นแล้ว เพราะเห็นแล้วว่าผิด เห็นแล้วว่าบกพร่อง เห็นแล้วว่าไม่ครบ

¹ คัดตัดตอนและเรียบเรียงจากเอกสารสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาระบบผู้ประสานงานคณะกรรมการและรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมรอยัล ปริ๊นเซส กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

เรื่องเหล่านี้คือความคาดหวัง ผมหวังว่าเอกสารข้อมูลต้องครบ ต้องสมบูรณ์ ท่านทั้งหลายปฏิบัติราชการกันมาแต่ละคน อาจจะ 20-30 ปี เป็นมืออาชีพ ท่านต้องเห็นว่าเอกสารที่เตรียมให้รัฐมนตรี ที่เตรียมให้นายกรัฐมนตรีมีความสมบูรณ์เพียบพร้อมทุกแง่ทุกมุมหรือไม่ มีความถูกต้องแม่นยำหรือไม่ ผมขอยกตัวอย่างให้ท่านฟังสักเรื่อง เมื่อไม่กี่วันมานี้ ผมต้องตอบกระทู้ในสภา เนื้อหาในกระทู้เป็นเรื่องของคน 2 ฝ่ายที่ขัดแย้งกัน มีฝ่ายหนึ่งถูกยิงเสียชีวิต อีกฝ่ายหนึ่งก็กลายเป็นจำเลย คนที่ร่างคำตอบให้ผมตอบกระทู้นี้ เขาสลับฝ่ายกัน ผมอ่านแล้วไม่ทราบว่าได้ตกลงใครเป็นผู้ร้าย ใครเป็นพระเอก แล้วผมจะตอบได้อย่างไร โชคดีที่ผมพอทราบบ้าง จำได้และเอะใจขึ้นมาจึงไม่ตอบ เลยทราบว่าคนยกร่างคำตอบกระทู้สลับข้างกัน เอาใจทักเป็นจำเลย เอาจำเลยเป็นโจทก์ นั่นก็เป็นปัญหา เวลาจะไปตอบกระทู้ทุกครั้งผมจึงรู้สึกเหนื่อยมาก เพราะว่าต้องเอากระทู้มาอ่าน บางเรื่องผมอ่านเป็น 10 รอบแล้ว ร่างคำตอบที่เขาขอร้องให้ผมไม่กล้าตอบเพราะผมรู้ว่าตอบแล้ว ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผมต้องเสาะหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานต่าง ๆ การตอบกระทู้จะตอบให้ถูกต้องสมบูรณ์ได้ต้องได้ข้อมูลเพียบพร้อม เราจึงจะมีความมั่นใจที่จะลุกขึ้นพูดจาชี้แจงต่อสภาได้ เพราะสิ่งที่ชี้แจงต่อรัฐสภาในฐานะเป็นรองนายกรัฐมนตรี นั้นจะมีการบันทึกไว้ในเอกสารของสภาชั่วลูกชั่วหลาน ถ้าเราพูดผิดไม่ใช่เราคนเดียว เพราะฉะนั้น ถ้าถามความคาดหวังของผม คนที่เป็นผู้ที่เตรียมข้อมูลเอกสารให้ต้องสมมติตัวเองว่าเป็นผม แล้วก็คาดการณ์ได้ว่าถ้าเป็นผมแล้วผมต้องการคำตอบอะไรบ้าง คำอธิบายอย่างไรบ้าง ในแง่มุมใดบ้าง จึงจะทำให้สมบูรณ์ได้

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นตัวอย่างกรณีของการทำงานในสภา ซึ่งสำคัญ แต่บทบาทหน้าที่ของท่านทั้งหลายสำคัญกว่านั้น บทบาทหน้าที่ของท่านทั้งหลายคือผู้ที่ช่วยไปเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ ให้ได้เรื่องราวที่ถูกต้อง ที่เป็นจริง ที่แม่นยำแล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีทั้งหลาย เพื่อเป็นหลักฐานเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะใช้วินิจฉัย ตัดสินใจได้ ผมเห็นหลายครั้งว่า เรื่องที่เข้าสู่ที่ประชุมของ คณะรัฐมนตรีไม่สมบูรณ์ รัฐมนตรีหลายคนได้ข้อมูลผิด สมมติฐานที่เขาตั้งไว้ไปคนละทาง อย่างนี้ทำให้การประชุมในคณะรัฐมนตรี ในเรื่องนั้นแทนที่ควรจะจบภายในเวลา 20 นาที บางเรื่องกลายเป็น ชั่วโมงครึ่ง อย่างนี้ไม่เรียกว่ารวดเร็ว ที่น่ากลัวก็คือว่า บางทีตัดสินใจผิด ท่านเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอยู่มาหลายรัฐบาลแล้ว เห็นมาหมดแล้ว ต้องรู้ว่ามติคณะรัฐมนตรีผิดหลายครั้ง ที่ผิด เพราะว่าตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลที่ผิดพลาด คือความคาดหวังที่ผมคาดหวังจาก ปคร. ท่านทั้งหลายจะต้องช่วยป้องกัน ตั้งแต่ต้นว่าข้อมูลที่จะเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีนั้น ต้องแม่นยำ ต้องถูกต้อง ตรงที่สุด ชัดที่สุด

ท่านไม่ต้องไปสนใจว่า คนอ่านคนรู้ข้อมูลนี้แล้วจะมีความรู้สึกอย่างไร จะคิดอย่างไร แต่ภาระของท่านคือท่านต้องทำหน้าที่เป็นมืออาชีพ วิเคราะห์ตัวเลข วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์จริงให้ก่อน ผู้ตัดสินใจจะผิดหรือถูกเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ท่านทั้งหลายที่เป็นมืออาชีพอยู่ท่านต้องยืนยันในความแม่นยำของเนื้อหาสาระของเรื่องราวที่จะนำไปสู่การวินิจฉัยสั่งการ หรือการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ผมคิดว่าตรงนี้คือหัวใจสำคัญ

“บทบาทหน้าที่ของ ปคร.
ที่สำคัญ-อีกบทบาทหนึ่งก็คือ
ผู้ที่จะช่วยไปเชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง
หน่วยราชการต่าง ๆ ให้ได้เรื่องราวที่ถูกต้อง
ที่เป็นจริง ที่แม่นยำ แล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรี
.... เพื่อเป็นหลักฐานเป็นข้อมูลพื้นฐาน
ที่จะใช้วินิจฉัย ตัดสินใจได้”

ท่านทั้งหลายมีโอกาสดีที่จะทำหน้าที่นี้ให้สมบูรณ์ได้ อย่างผมหรือท่านอื่นที่เป็นนักการเมืองเข้ามาช่วยงานรัฐบาลอาจจะไม่รู้จักรักกันหรือไม่รู้จักท่านมาก่อน แต่ท่านอยู่ในแวดวงเดียวกันท่านรู้ ท่านรู้ว่าข้อมูลมาจากท่านนี้ จากหน่วยงานนี้จะมีความแน่นอนเชื่อถือได้ เรื่องนี้ต้องไปถามคนนี้ถามคนอื่นอาจจะไม่แม่นยำ ท่านรู้กันหมด เพราะท่านอยู่ในราชการมาตลอด ใครมีฝีมือมากน้อยเพียงใด ท่านเข้าใจกันหมด ท่านพบกันมาหลายเวทีแล้ว ท่านเคยพบปะสังสรรค์กันมาหลายหนแล้ว เพราะฉะนั้น สิ่งเหล่านั้นช่วยได้ แต่สำหรับผู้ที่มาพร้อมกับตำแหน่งทางการเมือง หรือมาจากนักการเมืองนั้นไม่รู้เหนือรู้ใต้ บางทีเลือกฟังผิดคนก็อาจจะเสียหายมากขึ้นไปอีก ยิ่งถ้าไปฟังคนที่มือคด นำความรู้สึกส่วนตัวใส่เข้าไปในข้อมูลในเนื้อหาด้วย ยิ่งจะทำให้เสียหายใหญ่โต

ผมอยากเรียนให้ทราบว่า ในขณะที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีคิดระบบ ปคร. ขึ้นมา จะมีความคาดหวังมากมาย อย่างที่ผมพูดหรือไม่ก็ตาม แต่ว่าเมื่อมาถึงวันนี้ ถ้าท่านตั้งหัวข้อถามผมว่า คณะรัฐมนตรีมีคาดหวังอย่างไร ผมตอบได้ว่าผมคาดหวังว่า ท่าน ปคร. ทั้งหลายจะช่วยให้การทำงานของคณะรัฐมนตรีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ราบรื่น ถูกต้อง แม่นยำนั่นคือความคาดหวัง นอกจากนี้ ผมยังคาดหวังที่จะเห็นว่าท่านทั้งหลายสามารถเป็นตัวแทนของข้าราชการที่พิสูจน์ให้เห็นความเป็นมืออาชีพของข้าราชการจริง ๆ

การทำงานร่วมกันของ ปคร. และฝ่ายการเมือง

ท่าน ปคร. แต่ละท่านอยู่ในราชการมานานท่านต้องทำใจยอมรับว่าบ้านเมืองของเราต้องมีพวกท่านกับพวกผมที่จะต้องอยู่ด้วยกัน ไม่ว่าจะรักชอกกันหรือไม่อย่างไรก็ตาม ก็ต้องเป็นอย่างนี้เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้น เราต้องหาหนทางที่จะอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพให้ได้ ผมเข้าใจท่านซึ่งเป็นข้าราชการประจำ บางทีท่านเห็นผู้ที่มาจากการเมืองทำหลายอย่างที่ท่านทำไม่ได้ ผมเคยชวนข้าราชการหลายคนสมัครเป็นผู้แทนราษฎรกับผม ผมพาไปเดินพบปะประชาชนได้อาติศย์เดียวบอกว่าไม่ไหวแล้ว ไหวไม่ไหวเพราะต้องเดินไหวไปหมด เด็กเล็กคนหนุ่มคนสาว ความที่เคยเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มาแต่คนไหว ผมยกตัวอย่างเรื่องนี้มาก็เฉพาะที่ท่านพอรับได้ ที่เขาทำแล้วท่านรับไม่ได้มากกว่านี้ ไม่ต้องยก อย่างนี้เป็นต้น ผมเข้าใจแต่ในขณะเดียวกัน มีเพื่อนนักการเมืองของผมที่เห็นข้าราชการบางประเภท บางลักษณะซึ่งได้สละความเป็นตัวตนของข้าราชการที่ดีหมด ผมเคยเห็นข้าราชการคุกเข่ากราบนักการเมือง ผมอนาถใจอยากจะร้องให้ เสียใจ ไม่อยากเห็นอย่างนั้นในชีวิต เราต้องอยู่ด้วยความเคารพซึ่งกันและกันในวิชาชีพของแต่ละฝ่ายแล้วก็ต้องทำงานกัน อย่างนี้บ้านเมืองเราจึงจะไปรอด

ปคร. ต้องเข้าใจในทิศทางและนโยบายรัฐบาล

ผมอยากจะทำให้ท่านทั้งหลายได้ศึกษานโยบายของรัฐบาลที่ท่านนายกฯ อภิสิทธิ์ฯ ได้แถลงต่อรัฐสภา อยากให้ท่านทั้งหลายได้ศึกษามาตรการ 9 ข้อ ที่ท่านนายกรัฐมนตรีมอบให้แก่คณะรัฐมนตรี² ได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้น้อมนำพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานเมื่อวันที่คณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้าถวายสัตย์ฯ ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่ทรงเน้นเรื่องการให้ปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อยและเพื่อความสุขของประชาชน

2. ให้ปฏิบัติงานบนหลักความซื่อสัตย์สุจริต โดยรัฐมนตรีจะต้องดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคลากรที่มาช่วยปฏิบัติงานให้ปฏิบัติตามหลักนี้ด้วย

3. นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่จะแถลงต่อรัฐสภาคือเป้าหมายร่วมกันของรัฐมนตรีทุกท่าน ดังนั้น การกำหนดนโยบายของแต่ละกระทรวงหรือการแสดงความคิดเห็นของรัฐมนตรีต่อสาธารณชนจะต้องให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้สังคมเกิดความสับสน

4. ภาวะวิกฤตในปัจจุบัน รัฐมนตรีจะต้องปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบอย่างสูงและจะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา จึงขออย่าได้ยึดติด

ในเรื่องของพรรคการเมือง นอกจากนี้ การแก้ไขปัญหาวิกฤตต่าง ๆ จะต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วและต้องอาศัยกลไกคณะกรรมการต่าง ๆ มาก จึงขอให้รัฐมนตรีให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ด้วย

5. เนื่องจากหลักการทำงานที่สำคัญข้อหนึ่งของคณะรัฐมนตรีคือความรับผิดชอบต่อรัฐสภา รัฐมนตรีจึงควรให้ความสำคัญกับการกิจด้านรัฐสภา โดยเฉพาะการตอบกระทู้ถามซึ่งเป็นกระทู้สดในวันพฤหัสบดี

6. เนื่องจากรัฐมนตรีเป็นบุคคลสาธารณะที่ย่อมอยู่ในความสนใจของประชาชน ดังนั้น การปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานของรัฐมนตรีทุกท่านขอให้มีความระมัดระวังและคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชนด้วย

7. ในการทำงานของรัฐมนตรี ขอให้ให้ความสำคัญในเรื่องของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินการของรัฐบาลประสบความสำเร็จ

8. ในระบอบประชาธิปไตย รัฐมนตรีในฐานะผู้บริหารที่ดูแลผลประโยชน์ของประเทศมักจะถูกตรวจสอบโดยสาธารณชนหรือกลไกต่าง ๆ ของสังคม ดังนั้น จึงควรพร้อมรับคำวิพากษ์วิจารณ์และการตรวจสอบ

² นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้มอบแนวทางการทำงานร่วมกันของคณะรัฐมนตรีในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งแรก เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2551

9. ความรับผิดชอบทางการเมืองมีมาตรฐานสูงกว่า ความรับผิดชอบทางกฎหมาย จึงไม่ควรยึดติดกับตำแหน่ง และ **ขอให้ตระหนักว่าประโยชน์ส่วนรวมย่อมอยู่เหนือประโยชน์ของคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแต่ละคน** และถ้าเมื่อใดที่ท่านเห็นว่า รัฐบาลเดินหลุดออกจากกรอบนั้น ท่านมีสิทธิให้ความเห็น ทักท้วงได้ หากทักท้วงกับคนอื่นไม่ได้ขอให้ท่านบอกผม ผมยินดีที่จะได้รับฟังและผมรู้ว่า ถ้าท่านมองด้วยสายตาจากมุมมองของท่าน ถ้าท่านเห็นว่าคนในรัฐบาลหรือคณะรัฐบาลหลุดแนวไปแล้ว ผมให้ความเคารพ ผมให้ความเชื่อถือท่าน และผมถือว่าท่านไม่ใช่บุคคลธรรมดา แต่เป็นบุคคลที่มีความรู้มีความเข้าใจแล้วก็สามารถมองเหตุการณ์ มองปัญหาได้ทะลุได้ลึกซึ้ง ท่านทั้งหลาย เป็นคนที่ผมให้ความเชื่อถือ และก็หวังที่ได้รับคำแนะนำ ข้อเสนอ หรือความเห็นที่แม่นยำ ที่ถูกต้อง ที่เป็นจริง ในมุมมองของท่าน

ผมขอสรุปกับท่านทั้งหลายว่า ผมเชื่อว่า ถ้าเราได้พัฒนาไปด้วยกัน ระบบ วิธีการ ในการที่จะร่วมกันทำงาน ปคร. ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เพียรพยายามผลักดันมา ก็จะเป็นกลุ่มคนหรือกลไกที่มีคุณค่ามีความหมายสำหรับการพัฒนาและการแก้ไขวิกฤตการณ์ของประเทศ และผมมั่นใจเหลือเกินว่า ท่านทั้งหลายจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อรัฐบาลและต่อประชาชน ผมขอตั้งความหวังไว้เช่นนี้ และผมขออนุญาตติดตาม ตรวจสอบ ดูว่าเป็นไปอย่างนั้นจริงหรือไม่ เหมือนกับที่ผมเรียกร้องให้ท่านทั้งหลายคอยติดตามตรวจสอบท่านนายกรัฐมนตรี ตัวผม และคณะรัฐมนตรีของผม ขอให้เราได้ทำงานร่วมกันในลักษณะของคนที่เคารพในความเป็นมืออาชีพของกันและกัน ผมเชื่อว่าวันหนึ่งเราจะได้มานั่งประชุมกันอย่างนี้ แล้วนำประสบการณ์ ความหลัง 2-3 ปีที่เราทำงานร่วมกันมาพูดคุยกันใหม่ คิดว่า จะทำให้บรรยากาศสนุกสนานกว่านี้ แล้วก็เป็นประโยชน์สำหรับคนรุ่นต่อไปที่จะมาทำงานต่อจากเราด้วย

ขอให้ท่านทั้งหลายได้ตระหนักว่า ผมคาดหวังจริง ๆ และอยากเห็นความสำเร็จของท่านทั้งหลาย เพราะนอกจากจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในสมัยนี้แล้วจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการทำงานของข้าราชการและนักการเมืองในวันข้างหน้าด้วย ✍️

ปคร. คืออะไร?

ปคร. คือ คนที่เป็นข้าราชการแบบมืออาชีพ เป็นข้าราชการประจำที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของส่วนราชการและเรื่องของระบบราชการมีความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างถูกต้อง มีความแม่นยำในเนื้อหาสาระ มีความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูล

ความสำคัญ-ของ ปคร.

- > ปคร. จะเป็นกลุ่มคนหรือกลไกที่มีคุณค่า มีความหมายสำหรับการพัฒนาและการแก้ไขวิกฤตการณ์ของประเทศ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อรัฐบาลและต่อประชาชน
- > ปคร. จะช่วยให้การแก้ปัญหาของประเทศนี้เป็นไปด้วยความราบรื่น และสามารถบรรลุผลสำเร็จด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น
- > ปคร. ไม่ใช่เป็นเพียงแค่บุคคลธรรมดา แต่เป็นบุคคลที่มีความรู้มีความเข้าใจและก็สามารถมองเหตุการณ์มองปัญหาได้ทะลุได้ลึกซึ้ง
- > ผลจากการทำงานของ ปคร. จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการทำงานของข้าราชการและนักการเมืองในวันข้างหน้า

รู้จักระบบ ปคร.

ระบบผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาหรือที่เรียกว่า “ระบบ ปคร.” นั้นกำหนดขึ้นจาก**แนวคิดที่มุ่งให้การประสานงานในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาของส่วนราชการทั้งหลายเป็นไปอย่างราบรื่น** ดังนั้นโดยหลักการแล้ว ปคร. จึงมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางของส่วนราชการนั้น ๆ ในการ**ประสานงานกับทั้งหน่วยงานกลาง ที่ดูแลภารกิจคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา**คือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา **และประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ** ในการที่จะทำให้ภารกิจคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการตนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปลายปี 2546 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้จัดตั้งระบบ ปคร. ขึ้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2546 ให้จัดตั้ง ปคร. ใน 8 หน่วยงาน และเพื่อให้ระบบการประสานงานมีความครอบคลุมมากขึ้นไปถึงงานด้านภารกิจคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2546 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงและรองนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ปคร. ด้วย

ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2551 ได้มีการประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา พ.ศ. 2551 ในราชกิจจานุเบกษา โดยในระเบียบฯ ดังกล่าวได้กำหนดให้ส่วนราชการ ซึ่งได้แก่ กระทรวง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีผู้ประสานงาน กำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงานให้มีผู้ช่วยผู้ประสานงาน และกลุ่มประสานงาน รวมทั้งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภายังได้แต่งตั้ง ปคร. เพื่อทำหน้าที่ประสานงานในส่วนของภารกิจรัฐสภาด้วย

FINANCE MINISTER OF THE YEAR 2010

นายกรณ์ จาติกวณิช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ได้รับรางวัลรัฐมนตรีคลังโลกแห่งปี 2010
และรัฐมนตรีคลังเอเชียแห่งปี 2010

Banker Magazine นิตยสารชั้นนำของประเทศอังกฤษในกลุ่ม Financial Times ที่ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 1926 ได้มอบรางวัลรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโลกแห่งปี 2010 และรางวัลรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเชียแห่งปี 2010 ให้นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของไทย

ผลการตัดสินมอบรางวัลมาจากความคิดเห็นภายในของผู้จัดทำนิตยสาร ผลสำรวจความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์ นายธนาคาร และนักเศรษฐศาสตร์จากทั่วโลก โดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้ได้รับรางวัลรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโลก ได้แก่ ความสามารถในการจัดการกับปัญหาวิกฤตการเงินได้ดี สดใ้การดำเนินงานที่ก้าวหน้า ความเป็นผู้นำที่มีความชัดเจน และผลงานที่ได้เอาชนะปัญหาอันท้าทายทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง

นายกรณ์ฯ ได้กล่าวว่าความท้าทายหลัก ๆ ในการทำงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในปี พ.ศ. 2553 ได้แก่ การให้โอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับประชาชนทุกคน การพยายามเพิ่มประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และการเพิ่มความรับผิดชอบในภาครัฐที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) โดย

1. รัฐบาลจะต้องผลักดันและขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างภาษีโดยเฉพาะภาษีทรัพย์สินและที่ดินเพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการจัดเก็บและในความยุติธรรม
2. รัฐบาลจะต้องริเริ่มโครงการกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนกว่า 20 ล้านคนที่เป็นแรงงานนอกระบบ
3. รัฐบาลจะต้องพัฒนาโครงการสินเชื่อเพื่อรายย่อย (microfinance) เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มรากหญ้าสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้โดยไม่ต้องพึ่งพาการกู้ยืมนอกระบบอีกต่อไป
4. รัฐบาลจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารต้นทุนการเงินของภาคธุรกิจผ่านการขับเคลื่อนแผนพัฒนาตลาดทุนและแผนแม่บทพัฒนาสถาบันการเงินที่รัฐบาลได้นำเสนอไว้ในปี พ.ศ. 2552 รวมไปถึงการลดต้นทุนของภาคธุรกิจทางด้านการขนส่งและพลังงาน
5. รัฐบาลจะต้องเสริมประสิทธิภาพของภาครัฐทั้งในแง่ความโปร่งใสและประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณเศรษฐกิจที่มีมูลค่ารวมเกือบร้อยละ 5 ของเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2553

The J. Paul Getty Award for Conservation Leadership 2009

นายสุวิทย์ คุณกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จากประเทศไทย ได้รับรางวัล J. Paul Getty Award
ประจำปี พ.ศ. 2552 สาขานำด้านการอนุรักษ์

คณะกรรมการกองทุนเพื่อสัตว์ป่าโลก (World Wildlife Fund-WWF) มอบรางวัล **J. Paul Getty Award for Conservation Leadership 2009** ให้แก่นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะนักการเมืองที่มีผลงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและในระดับโลก อาทิ การกู้ภัยพิบัติคลื่นสึนามิ นโยบายยกเลิกสัมปทานทำไม้ในเขตป่าชายเลน การริเริ่มตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ การสนับสนุนเทคโนโลยีที่ทันสมัย (GIS/MIS) มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การริเริ่มโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา พระบรมราชินีนาถ การริเริ่มโครงการพุทธอุทยานเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างพระสงฆ์กับหน่วยงาน ตลอดจนงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า การตั้งเครือข่ายป้องกันลักลอบค้าสัตว์ป่าอาเซียน รวมทั้งงานแก้ไขหมิ่นป่าอนุรักษ์เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งคนกับสัตว์

นายสุวิทย์ กล่าวว่า “...ภารกิจสำคัญที่จะดำเนินการต่อจากนี้ คือ การน้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถมาปฏิบัติให้เห็นผลทั้งเรื่องการดูแลอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกทำลาย จัดหามาตรการดูแลและคุ้มครองสัตว์ป่า การบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการเพื่อให้ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในประเทศ...

...สำหรับเงินรางวัลจะนำไปเป็นทุนการศึกษาให้นักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ศึกษาเรื่อง การอนุรักษ์ เพราะทุนการศึกษาด้านนี้ยังไม่มีมากนัก ความสำเร็จในการทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมไม่ได้มาจากผมคนเดียว แต่เกิดจากความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ นักอนุรักษ์ NGO และชาวบ้านในพื้นที่อย่างต่อเนื่องในระยะ 5-6 ปีที่ผ่านมา อีกทั้งสิ่งที่ทำมาก็ไม่เคยคิดว่าจะได้รางวัล แต่ถือเป็นกำลังใจที่จะต้องทำงานหนักมากขึ้น...”

ข้อมูลเกี่ยวกับรางวัล J. Paul Getty

รางวัล J. Paul Getty ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2517 ภายใต้ชื่อรางวัล Getty โดย J. Paul Getty และในปี 2549 ได้รับการเปลี่ยนชื่อเป็นรางวัล J. Paul Getty รางวัลนี้เป็นรางวัลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับผู้นำด้านการอนุรักษ์ที่มีผลงานในการสร้างความเข้มแข็งในกิจกรรมและการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์

รางวัลนี้มีฐานะเทียบเท่ากับรางวัลโนเบลสาขาการอนุรักษ์ มีขึ้นเพื่อเชิดชูเกียรติผู้นำด้านการอนุรักษ์ใน 3 สาขา ได้แก่ ผู้นำด้านการอนุรักษ์สาขานักการเมือง ผู้นำด้านการอนุรักษ์สาขาวิทยาศาสตร์ และผู้นำด้านการอนุรักษ์สาขาผู้นำชุมชน

รางวัลนี้มีเงินรางวัลมูลค่า 200,000 ดอลลาร์สหรัฐ ให้ผู้ได้รับรางวัลนำไปมอบเป็นทุนในการศึกษาวิจัยให้นักศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ โดยผู้ได้รับรางวัลจะได้รับเกียรติใช้ชื่อผู้ได้รับรางวัลในการตั้งชื่อทุนการศึกษาร่วมกับ J. Paul Getty

เรื่องเลาชาวาลักษณ์

การเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย

<< อาลักษณ์หญิง >>

ในแต่ละปีเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม แล้ว จะพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน ซึ่งที่ผ่านมาจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานจากผู้แทนพระองค์ โดยผู้ได้รับพระราชทานชั้นมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก ชั้นมหาหิรัญมณู และชั้นประภดาภรณ์ช้างเผือก เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และผู้ได้รับพระราชทานชั้นประภดาภรณ์มงกุฎไทย และชั้นปฐมดิเรกคุณาภรณ์ เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เพื่อรับพระราชทาน การเตรียมการและการปฏิบัติงานในพิธีดังกล่าวจึงเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งในการประสานงานกับราชการในพระองค์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีซึ่งรับผิดชอบโดยสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การเตรียมการและการปฏิบัติงานในพิธีพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายที่ผ่านมาได้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย อย่างไรก็ตาม แม้การปฏิบัติงานดังกล่าวจะสำเร็จลงด้วยดี แต่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ตระหนักอยู่เสมอในการเตรียมความพร้อมที่จะพัฒนาการปฏิบัติงานหน้าพระที่นั่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง อาทิ จำนวนของผู้เข้ารับพระราชทานที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยมุ่งเน้นให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยไม่ผิดพลาด เพื่อถวายพระเกียรติยศอย่างสูงสุด และไม่พึงละเลยในเรื่องของการถวายความปลอดภัย ในขณะที่ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานต้องได้รับความสะดวกตามสมควรอีกด้วย ซึ่งในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการลงทะเบียนผู้เข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อลดระยะเวลาในการลงทะเบียน ซึ่งมีความถูกต้องและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังจัดให้มีชุดทูลเกล้าฯ สตรีเพื่อความสะดวกต่อการถวายงานแด่พระบรมวงศ์ฝ่ายใน แต่ทั้งนี้ การปฏิบัติงานในภาพรวมและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินพิธีดังกล่าวยังคงมีอยู่บ้างและเมื่อครั้งที่กรมราชองครักษ์ได้เชิญหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2552 เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุมกรมราชองครักษ์ สอนจิตรลดา เพื่อเตรียมการถวายความปลอดภัยในโอกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจและพระกรณียกิจแทนพระองค์ พระราชทานพระราชวโรกาสและพระวโรกาสให้ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี 2551 เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในปีที่ผ่านมา เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2552 และวันพฤหัสบดีที่ 23 เมษายน 2552 ณ ศาลาดุสิดาลัย สอนจิตรลดา ที่ประชุมได้เน้นย้ำเรื่องข้อพึงปฏิบัติ ข้อห้าม ข้อยกเว้นต่าง ๆ และขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับไปประสานงานกับส่วนราชการ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้เชิญผู้แทนจากทุกกระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักพระราชวัง สำนักราชเลขาธิการ กรมราชองครักษ์ กองกิจการในพระองค์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และกองงานในพระองค์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี มาประชุมร่วมกันเมื่อวันศุกร์ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุม

คณะรัฐมนตรี โดยมีเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน และสามารถสื่อสารกับผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานให้ปฏิบัติในวันเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะผู้ที่เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเป็นครั้งแรก อันจะส่งผลให้พิธีพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายประจำปีในภาพรวมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยยิ่งขึ้น และจะช่วยแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องต่าง ๆ ทำให้พิธีพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายประจำปี 2552 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยสมพระเกียรติยศ

จากการประชุมหารือดังกล่าว ที่ประชุมได้รับทราบขั้นตอนการปฏิบัติและข้อพึงปฏิบัติในการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ผังการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน และรูปแบบบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ เพื่อขอให้ผู้แทนหน่วยงานรับไปชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยศึกษาเอกสารดังกล่าว และซักซ้อมการปฏิบัติเป็นการล่วงหน้า เพื่อให้การเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นไปโดยรวดเร็ว ไม่มีการติดขัด

ทั้งนี้ ผู้แทนกรมราชองครักษ์ได้นำเสนอปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานในพิธีพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายประจำปีที่ผ่านมาต่อที่ประชุม โดยเน้นย้ำให้ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานทุกท่านถือปฏิบัติตามเอกสารข้อพึงปฏิบัติในการเข้าเฝ้าฯ อย่างเคร่งครัด เนื่องจากถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการในการรักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอให้ผู้ติดตามเนื่องจากไม่มีสถานที่รองรับ ทั้งนี้ ในวันพิธีพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย กรมราชองครักษ์จะไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำตัวของผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเข้ามาในเขตสวนจิตรลดา

จากการอภิปรายถึงปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ผ่านมา ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. ให้แต่ละหน่วยงานรับไปปฏิบัติในการจัดรถยนต์ส่วนกลางให้แก่ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในสังกัด เพื่อร่วมเดินทางไปเป็นหมู่คณะ เพื่อลดภาระด้านการรักษาความปลอดภัย และภาวะคับคั่งของการจราจรภายในและโดยรอบสวนจิตรลดา
2. ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดควรขออนุมัติวันลาเพื่อเดินทางมาล่วงหน้าก่อน 1 วัน เพื่อไม่ให้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการนำสัมภาระและสิ่งมีค่าติดตัวมา เนื่องจากสำนักพระราชวังไม่มีสถานที่เพียงพอสำหรับรองรับสัมภาระโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์สินมีค่าต่าง ๆ

3. ให้มีการชักซ้อมการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยให้แต่ละหน่วยงาน จัดหาสถานที่และติดต่อมายังสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพื่อบันทึกหมายวันชักซ้อมภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0 2280 9000 ต่อ 416-418 ส่วนหน่วยงานที่มีผู้เข้ารับพระราชทาน จำนวนไม่มากอาจรวมกันหลาย ๆ หน่วยงาน และจัดหาสถานที่ชักซ้อมร่วมกัน หรือหากไม่สะดวกในเรื่องของสถานที่ ชักซ้อม อาจติดต่อขอเข้าร่วมชักซ้อมพร้อมกับหน่วยงานที่มีความสะดวกในเรื่องสถานที่ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ หรือกระทรวงกลาโหม

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ในปีที่ผ่านมา มีผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานบางคนจำเป็นต้องเดินทางกลับต่างจังหวัดและได้จองบัตรโดยสารเครื่องบินหรือ รถยนต์โดยสารเดินทางไวล่วงหน้า เมื่อได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว จึงรีบเดินทางกลับ ทำให้เกิดความไม่เรียบร้อย และเป็นการไม่บังควรที่ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานจะเดินทางกลับก่อน เนื่องจากถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ผู้เข้าเฝ้าฯ ต้องอยู่ส่งเสด็จก่อน ทั้งนี้ ผู้แทนกรมราชวงศ์ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า จะไม่อนุญาตให้ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานกลับก่อนที่พิธีจะเสร็จสิ้น จนกว่าผู้แทนพระองค์เสด็จฯ กลับแล้ว

ในการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ประจำปี 2552 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ได้รับพระราชทานชั้นมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก จำนวน 355 ราย ชั้นมหาวิริยมกุฎ จำนวน 956 ราย และชั้นประถมาภรณ์ช้างเผือก จำนวน 2,537 ราย เข้าเฝ้าฯ แทนพระองค์เพื่อ รับพระราชทาน ในวันเสาร์ที่ 10 เมษายน 2553 และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้ผู้ได้รับพระราชทานชั้นประถมาภรณ์มงกุฎไทย จำนวน 3,851 ราย และชั้นปฐมดิเรกคุณาภรณ์ จำนวน 15 ราย เข้าเฝ้าฯ แทนพระองค์รับพระราชทาน และจากการเตรียมการจัดการประชุมดังกล่าวข้างต้น ทำให้พิธีพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เสร็จสิ้นลงด้วยความเรียบร้อย 🖋️

ขั้นตอนปฏิบัติในการเข้าเฝ้าฯ

รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย

1

1. เมื่อผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้รับบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานแล้ว ให้แยกเป็น 2 ส่วน **ส่วนแรก**ให้ติดบริเวณอกเสื้อเบื้องซ้ายในวันที่เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานตลอดเวลาตั้งแต่เข้าเขตพระราชฐาน **ส่วนที่ 2** ให้เก็บไว้สำหรับมอบให้เจ้าหน้าที่เพื่อลงทะเบียน

2

2. ให้เดินทางไปถึงศาลาดุสิตาลัยตามเวลาที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดเพื่อลงทะเบียนรายงานตัวโดยมอบบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ (ส่วนที่ 2) ให้กับเจ้าหน้าที่ลงทะเบียน จากนั้นเจ้าหน้าที่จะมอบสติ๊กเกอร์สำหรับติดกับบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ เพื่อแสดงว่าได้รับการลงทะเบียนเพื่อเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว จึงจะสามารถผ่านเข้าไปยังด้านในของศาลาดุสิตาลัย และไปประจำตำแหน่งเฝ้าฯ ตามแผนผังแสดงที่นั่งเฝ้าฯ แต่หากท่านใดไม่มีสติ๊กเกอร์ติดบนบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ จะไม่สามารถผ่านเข้าไปยังด้านในของศาลาดุสิตาลัยเพื่อเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ รวมทั้งผู้ที่ไปถึงศาลาดุสิตาลัยหลังจากเวลาที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไม่สามารถจัดให้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานได้เช่นเดียวกัน

3

3. ก่อนเดินเข้ารับพระราชทาน เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบบัญชีรายชื่อให้ตรงกับผู้ที่เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานอีกครั้งหนึ่ง หากมิได้ลงทะเบียนและไม่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องเชิญออกจากที่เฝ้าฯ และไม่สามารถจัดให้เข้ารับพระราชทานได้เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อชั้นตราและจำนวนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จัดเตรียมไว้

4

4. เมื่อรอพระที่นั่งถึงศาลาดุสิตาลัย ทุกคนยืนตรง ขณะที่ผู้แทนพระองค์เข้ามายังศาลาดุสิตาลัย ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานถวายความเคารพพร้อมกันและยืนตรง จนกว่าจะสิ้นเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วให้ถวายความเคารพทันทีพร้อมกันโดยเร็วก่อนที่จะทรงรับการถวายความเคารพจากผู้เข้าเฝ้าฯ และเมื่อประทับพระเก้าอี้แล้ว ถวายความเคารพพร้อมกันอีกครั้งแล้วนั่งลงประจำที่

5

5. การถวายความเคารพ นุรุขและสตรีแต่งเครื่องแบบปกติขาวถวายความเคารพโดยการคำนับ ส่วนสตรีที่แต่งชุดไทยถวายความเคารพโดยการถอนสายบัว

6

6. เมื่อผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานนั่งลงแล้ว อาลักษณ์ สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะกราบบังคมทูลเบิกผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เข้ารับพระราชทานต่อพระหัตถ์ โดยขานเฉพาะชื่อชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน ทั้งนี้ ขอให้เร่งเดินเข้ารับพระราชทานโดยไม่ชักช้า และให้เข้าใกล้แท่นด้านหน้าที่ประทับให้มากที่สุดเพื่อไม่ต้องทรงค้อมพระวรกายขณะพระราชทาน

7

7. ขณะที่อาลักษณ์เริ่มกราบบังคมทูล ให้ผู้นั่งแถวหน้า (แถวที่ 1) ยืนขึ้นพร้อมกันและถวายความเคารพครั้งที่ 1 จากนั้น ผู้อยู่ในลำดับที่ 1 เดินนำแถวไปยังจุดที่กำหนดไว้แล้ว จึงถวายความเคารพอีกครั้ง และเดินเข้ารับพระราชทาน

8

8. ผู้ที่นั่งแถวถัดไป เมื่อเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณเชิญ จะยืนขึ้นพร้อมกันแล้วถวายความเคารพครั้งที่ 1 จากนั้นผู้อยู่ลำดับต้นของแถวจะเดินนำออกจากที่นั่ง ทั้งนี้ เมื่อเดินถึงจุดที่จะเดินเลี้ยวไปทางซ้ายเพื่อจะเข้ารับพระราชทานให้ถวายความเคารพเป็นครั้งที่ 2 และเดินตามลำดับตามแนวเส้นที่มีเครื่องหมายบนพื้นตรงไปยังจุดกึ่งกลาง (ตามแผนผัง) แล้ว กระทำขวหันไปทางที่ประทับและถวายความเคารพเป็นครั้งที่ 3 จากนั้นเดินอย่างต่อเนื่องกันไป และก้าวเข้าใกล้ที่ประทับตรงจุดรับพระราชทานตามแผนผังยกมือขวาขึ้นเอวกราบรับพระราชทาน โดยให้กระทำต่อเนื่องโดยเร็ว

9

9. เมื่อรับพระราชทานแล้ว ให้ก้าวถอยหลังเฉียงไปทางด้านซ้ายโดยเร็วประมาณ 3 ก้าว (ตามแผนผัง) แล้วหยุดถวายความเคารพอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่ 4 (หากไม่เดินถอยหลังเฉียงไปทางซ้ายจะทำให้ชนกับผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานในลำดับถัดไป) จากนั้นกลับหลังหันเดินกลับไปยังที่นั่งเฝ้าฯ ของตน ในระหว่างเดินกลับให้เชิญเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไว้ในระดับเหนือเอวตลอดเวลา เมื่อถึงที่นั่งเฝ้าฯ แล้วถวายความเคารพก่อนแล้วนั่งประจำที่

10

10. เมื่อเสร็จพิธีแล้วจะทรงยืน ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานยืนตรงถวายความเคารพและเมื่อสิ้นเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมีแล้ว ถวายความเคารพพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจะเสด็จพระราชดำเนินกลับ ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานถวายความเคารพพร้อมกันแล้วยืนตรงรอกจนกว่ารถยนต์พระที่นั่งเคลื่อนออกไปก่อน (ระหว่างนั้นไม่ควรส่งเสียงดังหรือพูดคุยกัน) จึงเดินออกจากที่เฝ้าฯ

11

11. ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานควรซักซ้อมวิธีการเข้ารับพระราชทานด้วยตนเองก่อนเป็นการล่วงหน้า จะทำให้การเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานดำเนินไปด้วยความรวดเร็วเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานในโอกาสดังกล่าว

ข้อพึงปฏิบัติในการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย

1. ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานที่อยู่หน่วยงานหรือส่วนราชการเดียวกัน หน่วยงานหรือส่วนราชการต้นสังกัดควรจัดพาหนะเดินทางไปยังพิธีพร้อมกันเป็นหมู่คณะก่อนเวลานัดหมายเพื่อให้การลงทะเบียนเป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นการแก้ปัญหาการจราจรติดขัดบริเวณหน้าสวนจิตรลดาด้วย
2. ต้องแต่งกายให้ถูกต้องเรียบร้อยตามระเบียบและกำหนดนัดหมายของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งติดบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ บริเวณอกเสื้อเบื้องซ้ายให้เห็นชัดเจน ไม่สวมแว่นตาดำหรือแว่นสี ในกรณี que ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานแต่งกายไม่ถูกต้องหรือไม่เรียบร้อย ขอความร่วมมือให้ถือปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง และเจ้าหน้าที่สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยเคร่งครัดด้วย
3. ไม่ควรนำผู้ติดตามหรือเจ้าหน้าที่เข้าไปในศาลาดุสิตดาลัย เนื่องจากเป็นเขตพระราชฐานที่จัดไว้สำหรับผู้เข้าร่วมพิธีและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น (สำนักพระราชวังมิได้จัดสถานที่ไว้สำหรับผู้ติดตาม) ทั้งนี้ สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานทุกคนแล้ว ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานจึงไม่จำเป็นต้องจัดเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานแต่อย่างใด ยกเว้นผู้ที่ชราภาพ สุขภาพไม่ดี และเคลื่อนไหวไม่สะดวก

4. เนื่องจากศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดา เป็นส่วนหนึ่งของเขตพระราชฐาน ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน ได้รับอนุญาตให้อยู่เฉพาะในบริเวณดังกล่าว และไม่สมควรเดินออกไปยังสถานที่บริเวณรอบ ๆ ศาลาดุสิตดาลัย รวมทั้งขอแจ้งการถ่ายภาพในบริเวณศาลาดุสิตดาลัยและบริเวณรอบ ๆ ด้วย ทั้งนี้ ขณะอยู่ในบริเวณศาลาดุสิตดาลัย แม้เป็นช่วงเวลาก่อนพิธี จะต้องนั่งรอด้วยความสุภาพเรียบร้อย ไม่นั่งไขว่ห้างและไม่พูดคุยเสียงดัง

5. ไม่ควรนำสัมภาระติดตัว ไม่ว่าจะพกไว้ในกระเป๋าเสื้อ กระเป๋าหรือกางเกงสตรีไม่นำกระเป๋าถือเข้ามาในพิธี ณ บริเวณศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดา เนื่องจากอาจทำให้ไม่สะดวก เป็นภาระ และเกิดการตกหล่นในระหว่างการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน ซึ่งจะเป็นการไม่สมควรเป็นอย่างยิ่ง

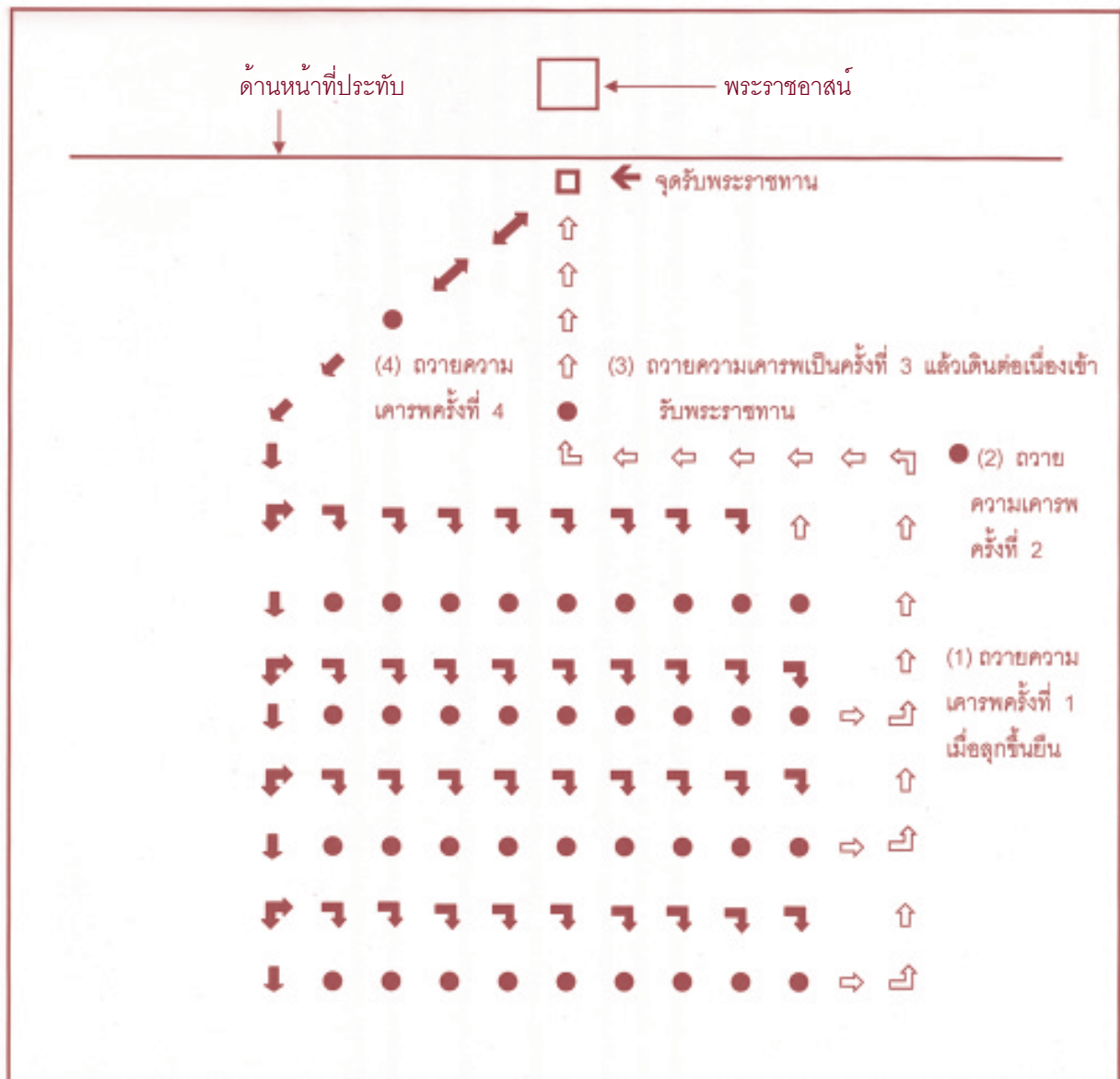
6. ต้องไม่นำเครื่องมือสื่อสารทุกชนิดเข้าไปในพิธี (ให้ฝากไว้บริเวณสถานที่ที่รับฝากของสำนักพระราชวัง) และต้องอยู่ในความสงบตลอดพิธี ในขณะที่ทรงพักพระอิริยาบถ (ระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 1-2 นาที) ผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน ไม่ควรพูดคุย ส่งเสียงดังและลุกจากที่นั่งโดยไม่จำเป็น เพราะอาจกลับที่นั่งไม่ทัน หรือเกิดการสลับตำแหน่งการเดินเข้ารับพระราชทานตามลำดับในบัญชีรายชื่อผู้เข้าเฝ้าฯ ซึ่งจะมีผลต่อขั้นตอนการพระราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานและภาพถ่ายขณะเข้ารับพระราชทาน

7. ข้าราชการทหารและตำรวจไม่ต้องสวมหมวกในระหว่างพิธี จึงไม่ต้องนำหมวกเข้าไปในบริเวณศาลาดุสิตดาลัย ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษา ควรจัดเก็บไว้ที่รถยนต์ของแต่ละท่าน

8. ห้ามพกพาอาวุธโดยเด็ดขาด

9. งดนำกล้องถ่ายภาพเข้าไปในพิธี เนื่องจากสำนักพระราชวังได้จัดช่างภาพสำหรับถ่ายภาพขณะเข้ารับพระราชทานให้แล้ว โดยขอให้หน่วยงานหรือส่วนราชการต้นสังกัดมีหนังสือขอรับพระราชทานภาพถ่ายพร้อมบัญชีรายชื่อผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานและหมายเลขบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ ไปยังรองเลขาธิการพระราชวัง (นายดิศธร วัชรวิทย์) หลังเสร็จพิธีแล้ว ประมาณ 1 เดือน โดยติดต่อได้ที่ฝ่ายช่างภาพส่วนพระองค์ สำนักพระราชวัง อาคาร 603 สนามเสือป่า โทรศัพท์ 0 2999 9000 ต่อ 156

ผังการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

- = ถวายความเคารพ
- ⇒ = ไปเข้ารับพระราชทาน
- = จุดรับพระราชทาน
- ↗ = ก้าวถอยหลัง
- ➡ = กลับเข้าประจำที่

ตัวอย่างสติ๊กเกอร์

ตัวอย่างบัตรประจำตัวผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สรุปผลการตัดสินใจของ
คณะรัฐมนตรีที่สำคัญ

เรื่อง ขอความร่วมมือในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การลดการใช้ถุงพลาสติก

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2553 เห็นชอบให้ขอความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานทุกหน่วยงานโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการลดปริมาณขยะ ภายใต้แนวความคิด ลดถุงพลาสติก ลดโลกร้อน และการใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าเพื่อลดปริมาณขยะจากถุงพลาสติกลดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมและลดภาวะโลกร้อน ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว 85
ลงวันที่ 30 เมษายน 2553

เรื่อง การเสนอตัวลงรับสมัครคัดเลือกเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมโลก World Expo 2020

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2553 ลงมติตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสนั่น ขจรประศาสน์) เสนอว่า

1. อนุมัติในหลักการให้ดำเนินการโครงการเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมโลก World Expo 2020 ของประเทศไทย ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสนั่น ขจรประศาสน์) เสนอ โดยให้สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาต่อไป

2. ในส่วนของงบประมาณสำหรับการดำเนินงานเบื้องต้นให้ใช้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ซึ่งได้รับจัดสรรไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จำนวน 749.797 ล้านบาท และเสนอขอจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จำนวน 25 ล้านบาท ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/6418
ลงวันที่ 23 เมษายน 2553

คัดเลือกและเรียบเรียงโดย จอมขวัญ พลรักษ์

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำในจังหวัดภาคใต้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2553 ลงมติเห็นชอบตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ดังนี้

1. การรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร กรณีเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากกว่าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดไว้ ขอให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตส่วนเกินได้ทั้งหมด โดยให้กำหนด/ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่นั้นรับรองผลผลิตส่วนเกินดังกล่าว

2. เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร และแก้ไขอุปสรรคการกระจุกตัวของปริมาณข้าวที่เกษตรกรนำมาจำหน่ายตามราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงของรัฐบาลที่จู่โจมรับซื้อ จึงเห็นควรเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรในการจำหน่ายข้าวเปลือกโดยให้โรงสีในจังหวัดภาคใต้รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง โดยใช้เงินทุนของโรงสีซึ่งเป็นกลไกตลาดตามปกติโดยรัฐบาลให้การสนับสนุนในส่วนของการชดเชยต้นทุนละ 600 บาท อันเป็นหลักการเดียวกันกับการตั้งโต๊ะรับซื้อของรัฐบาลในภาคใต้ภายใต้กรอบวงเงินค่าใช้จ่ายจำนวน 860 ล้านบาท ที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว

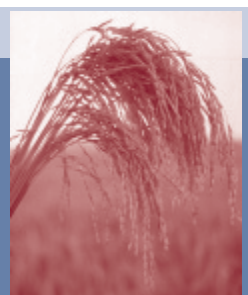
3. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของโรงสีภาคใต้ โดยมอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้โรงสีและตลาดกลางกุ่มเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตเพื่อรองรับผลผลิตในพื้นที่ภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพิ่มช่องทางการระบายจำหน่ายข้าวสารออกไปทางภาคใต้ของประเทศ เห็นควรมอบหมายกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักในการเจรจาประเทศมาเลเซียเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งผ่านแดนไปยังสิงคโปร์และอินโดนีเซีย ซึ่งจะทำให้ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการขนส่งและแก้ไขปัญหาด้านราคาข้าวในภาคใต้ได้อย่างยั่งยืน

5. มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในฐานะรองประธานคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กชช.) และประธานอนุกรรมการ กชช. ด้านการตลาดเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแก้ไขปัญหและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการตั้งโต๊ะรับซื้อข้าวเปลือกภายใต้กรอบวงเงินไม่เกินไปกว่าที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบในโอกาสต่อไป

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว(ล) 6378

ลงวันที่ 23 เมษายน 2553

เรื่อง การพัฒนาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement)

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2553 ลงมติอนุมัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ดังนี้

1. ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 [เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System : GFMS) และการจัดหาพัสดุโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction)]

2. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐทุกแห่งลงประกาศจัดซื้อจัดจ้างสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีสอบราคา ประเมินราคา และประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (www.gprocurement.go.th) และเว็บไซต์ของหน่วยงาน

3. ให้หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติในระบบ (e-Government Procurement) ระยะที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2553 เป็นต้นไป โดยกรมบัญชีกลางจัดฝึกอบรม จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบของแผ่นวีดีโอเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว 78
ลงวันที่ 12 เมษายน 2553

นวัตกรรมรอบโลก

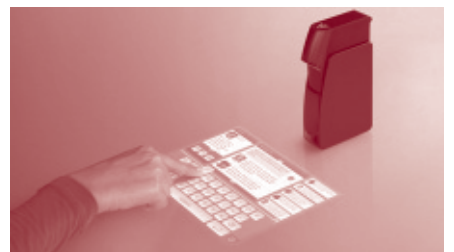

Light Touch

นวัตกรรมรอบโลกฉบับนี้จะพาผู้อ่านไปพบกับเครื่องโปรเจคเตอร์ที่มีคุณสมบัติพิเศษที่สามารถตอบสนองการใช้งานได้มากกว่าเครื่องโปรเจคเตอร์ที่ใช้กันทั่วไปในปัจจุบัน โดยเครื่องโปรเจคเตอร์ดังกล่าวมีชื่อว่า Light Touch

Light Touch เป็นนวัตกรรมรูปแบบใหม่ของเครื่องโปรเจคเตอร์ที่สามารถเปลี่ยนพื้นผิวที่เรียบธรรมดาให้กลายเป็นหน้าจอทัชสกรีนที่ผู้ใช้งานสามารถสัมผัสและใช้งานได้เช่นเดียวกับอุปกรณ์ทัชสกรีนแบบพกพาทั่ว ๆ ไป ส่งผลให้ผู้ใช้งานสามารถควบคุมเนื้อหาหรือส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นด้านหน้าได้เลย Light Touch เกิดจากการผสมผสานของเทคโนโลยี Holographic Laser Projection และระบบตรวจจับการสัมผัสที่ใช้อินฟราเรด โดยจะแสดงภาพขนาด 10 นิ้ว นอกจากนี้ยังมีหน่วยความจำในตัวเครื่อง 2 GB และสามารถเพิ่มด้วยการ์ดหน่วยความจำได้มากถึง 32 GB

Light Touch นับว่าเป็นอุปกรณ์ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ชื่นชอบเทคโนโลยีในปัจจุบันอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณสมบัติซึ่งสามารถสร้างระบบทัชสกรีนขึ้นมาได้ หรือด้านรูปลักษณะภายนอกที่ได้รับการออกแบบให้มีขนาดกะทัดรัด ง่ายต่อการพกพาไปยังสถานที่ต่าง ๆ ก็ต้องลองติดตามกันดูว่า Light Touch จะได้รับความนิยมมากน้อยเพียงใด

แหล่งที่มา:

- <http://www.tuvie.com/transform-your-tabletop-a-touch-screen-instantly-with-light-touch/>

- <http://www.arip.co.th/news.php?id=410608>

องค์ความรู้

กระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี*

คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรสูงสุดของฝ่ายบริหารที่มีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาหรือดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนโดยรวม และเนื่องจากหน้าที่ดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของส่วนรวม การตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีจึงถือว่ามีความสำคัญและต้องใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจก็คือ “กระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี” ที่ประกอบด้วยกลไกต่าง ๆ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการตัดสินใจ องค์ความรู้ฉบับนี้จึงได้นำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเชิงเปรียบเทียบขององค์ประกอบและกระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีตั้งแต่รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ถึงรัฐบาลพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ มาถ่ายทอด โดยในเรื่องนี้มีรายละเอียดแบ่งเป็น 2 ส่วน ตามมุมมองและความเห็นของศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช และศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

* ที่มา: รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเชิงเปรียบเทียบขององค์ประกอบและกระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีตั้งแต่รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ถึงรัฐบาลพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2551.

คัดเลือกโดย สมจิตร รูปเหมาะ

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช มีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจของ คณะรัฐมนตรีว่า¹ ในทางปฏิบัติคณะรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินผ่านกลไกการปฏิบัติ กระจ่ายออกไปในระดับต่าง ๆ ที่หลากหลาย ไม่เพียงเฉพาะแต่หน่วยงานปฏิบัติระดับกระทรวง ทบวง กรม เท่านั้น แต่ยังได้อาศัยกลไกการใช้อำนาจผ่านหน่วยงานกลางระดับนโยบายอื่น ๆ และคณะกรรมการ ระดับนโยบายเฉพาะกิจคณะต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งความสัมพันธ์ (การใช้อำนาจปฏิบัติการ) ระหว่าง กลไกต่าง ๆ เหล่านี้มักถูกกำกับและดำเนินไปตามครรลองของระเบียบ กฎหมาย และนโยบายแห่งรัฐ เป็นหลัก ในอีกด้านหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติภายในนโยบายและหรือการบริหารราชการแผ่นดิน ก็ไม่สามารถอยู่ในกรอบระเบียบกฎหมายได้ ซึ่งเป็นเนื้อหาทางด้านการเมืองและพ้นจากอำนาจการตัดสินใจ และวินิจฉัยของหน่วยงานปฏิบัติการระดับกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะสะท้อนผ่านทางกลไก สถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น พรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มผลประโยชน์ และ กลุ่มกดดัน ประชาชน หรือแม้แต่สถาบันราชการด้วยตนเองก็ตาม

ดังนั้น ตามลักษณะของแบบแผนกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าว สามารถขยายความ และเนื้อหาได้ 2 ด้าน คือ

1. **ด้านสถาบันการใช้อำนาจ** ประกอบด้วยกลไกสถาบันราชการระดับต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลไก ปฏิบัติการและกำกับการปฏิบัตินโยบายให้ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย และกลไกสถาบันทางการเมือง ซึ่งเป็นกลไกเพื่อกดดันเรียกร้องให้การปฏิบัตินโยบายดำเนินการตามความต้องการเฉพาะเรื่อง เฉพาะกลุ่ม และเฉพาะเวลา เป็นต้น

2. **ด้านลักษณะการใช้อำนาจตัดสินใจ** ประกอบด้วยลักษณะการใช้อำนาจตัดสินใจโดย กรอบระเบียบ กฎหมาย และลักษณะการใช้อำนาจตัดสินใจโดยวิถีทางการเมือง (ต่อสู่ระหว่างกลุ่มอำนาจ การประนีประนอม ความพอใจจากการตกลงร่วม ฯลฯ)

ในด้านของสถาบันการใช้อำนาจ หน่วยงานสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะเป็นเวทีกลาง ในการรับ กลั่นกรอง แยกแยะ ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอความเห็นบรรดาเรื่องและปัญหาข้อเรียกร้อง ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการตีความ การดำเนินการและการปฏิบัตินโยบายให้สำเร็จลุล่วงที่สถาบัน การใช้อำนาจทั้งที่เป็นสถาบันราชการระดับต่าง ๆ และสถาบันการเมืองต่าง ๆ เสนอเข้าสู่การพิจารณา วินิจฉัย ตัดสินใจ และบังคับใช้โดยคณะรัฐมนตรี ซึ่งในขั้นนี้เป็นกระบวนการของงานขึ้นก่อนการตัดสินใจ

ในด้านลักษณะการใช้อำนาจการตัดสินใจ ซึ่งถือเป็นกระบวนการระหว่างการตัดสินใจ การบังคับใช้และการติดตามผล สำหรับในส่วนของการใช้อำนาจตามระเบียบ กฎหมาย สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้นำหลักและขอกฎหมายให้เป็นกรอบอ้างอิงและตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เป็นเกณฑ์ช่วยการตัดสินใจและวินิจฉัย สำหรับในส่วนของการใช้อำนาจตัดสินใจและวินิจฉัย โดยวิถี ทางการเมือง เป็นการตัดสินใจตามความเห็นร่วมและความพอใจร่วมกันในระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยกรอบนโยบายเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินใจชี้ขาด ในขั้นนี้กระบวนการของงานของสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีจึงเป็นหน่วยบริการด้านการจัดระเบียบวาระเรื่องกลไกการปฏิบัติและกดดันนโยบาย ส่งเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยวิธีการจัดประชุม การบริการด้านข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ของคณะรัฐมนตรี การจดบันทึก ทำรายงานการประชุม การรวบรวมมติคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผลจาก การพิจารณาและตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี ส่งกลับไปสถาบันที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปเป็นเครื่องมือบังคับใช้ ในการปฏิบัตินโยบายต่อไป

¹ ชัยอนันต์ สมุทวณิช รายงานวิจัยในโครงการการบริหารเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง “สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี” (เสนอมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2531), หน้า 49-55.

ดังนั้น โดยเนื้อแท้กระบวนการของหน่วยงานสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงเป็นกระบวนการช่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีใน 3 ขั้นตอน คือ 1) กระบวนการขึ้นก่อนการตัดสินใจและวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี 2) กระบวนการขึ้นการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี และ 3) กระบวนการขึ้นหลังการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี

โดยปกติหน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติจะมีกรอบนโยบาย ระเบียบ กฎหมายกำหนดอำนาจและหน้าที่ของตนเป็นกรอบอ้างอิงในการปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ในระหว่างการปฏิบัติตามกระบวนการของการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว มักจะเกิดปัญหาที่สำคัญ 4 ลักษณะ ซึ่งนำไปสู่ความจำเป็นในการตัดสินใจ การสั่งการระดับคณะรัฐมนตรี คือ

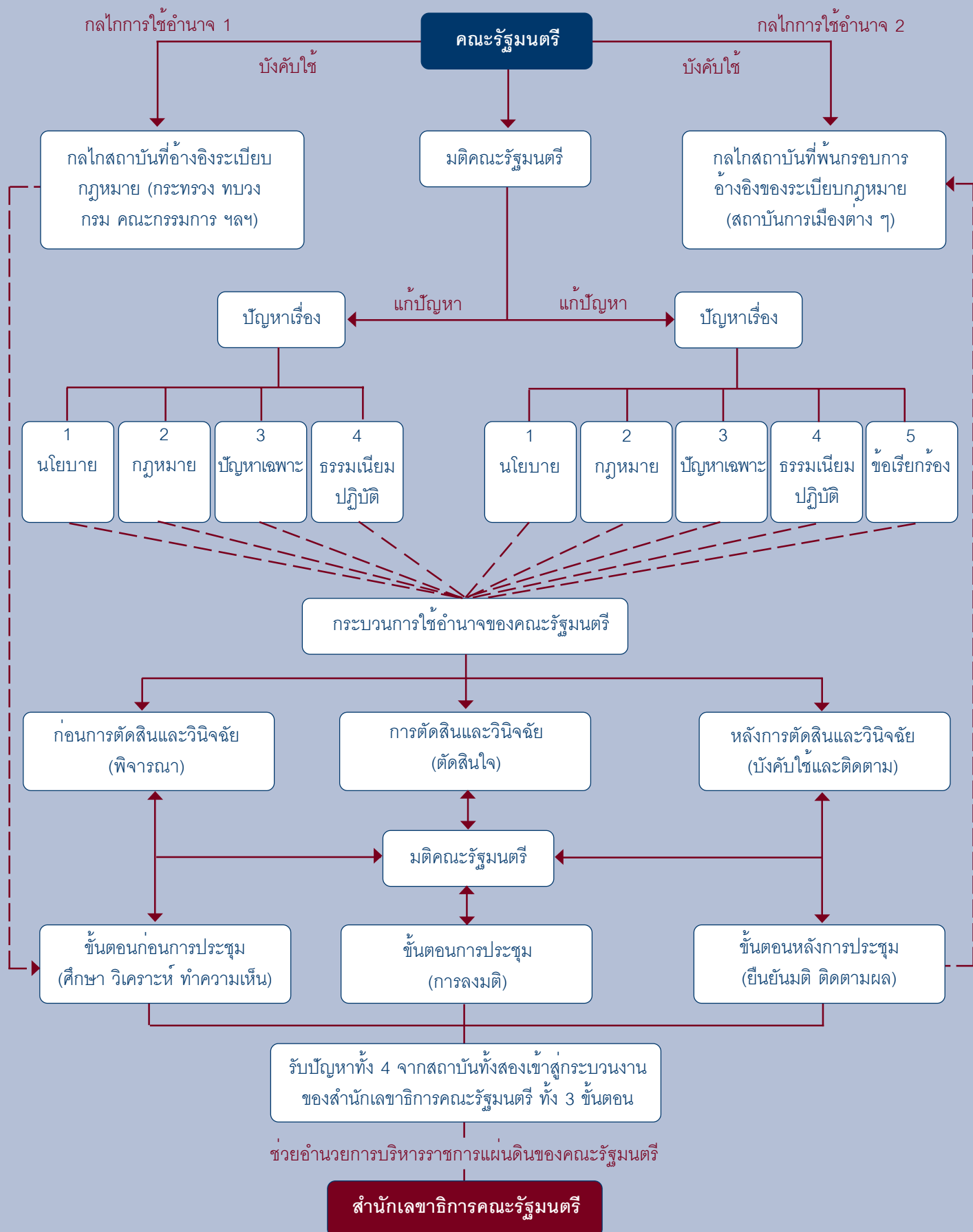
1. ปัญหาหรือเรื่องที่คาบเกี่ยวในเรื่องของความไม่ชัดเจนในกรอบนโยบาย เช่น ปัญหาที่ต้องการการตีความ ปัญหาในนโยบายที่คาบเกี่ยวกับหน่วยงานปฏิบัติหลายหน่วยงานและใช้งบประมาณจำนวนมาก ปัญหาในนโยบายสำคัญและนโยบายพิเศษของรัฐบาล

2. ปัญหาหรือเรื่องที่คาบเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย เช่น กฎหมายที่ใช้อยู่เดิมเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามนโยบาย ความไม่พอเพียงหรือความจำเป็นต้องกำหนดระเบียบ กฎหมายเพิ่มเติม การขยายอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงาน การตีความข้อกฎหมายที่มีอยู่เดิม การปฏิบัติและยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย เป็นต้น

3. ปัญหาหรือเรื่องที่อยู่นอกขอบวงอำนาจการใช้ดุลพินิจตัดสินใจและวินิจฉัยของหน่วยงาน เช่น การตัดสินใจในประเด็นปัญหาที่อยู่นอกเหนือระเบียบ กฎหมาย และธรรมเนียมปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหาและเนื้อหาของภารกิจ ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่อยู่นอกขอบเขตและหรือไม่แน่ชัดว่าเป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานใด และหรือเป็นปัญหาทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล เศรษฐกิจ สังคม และประเทศโดยรวม

4. ปัญหาหรือเรื่องที่ตามระเบียบ กฎหมาย และธรรมเนียมปฏิบัติมีความจำเป็นต้องผ่านขั้นตอนการตัดสินใจสั่งการโดยคณะรัฐมนตรีจึงจะสมบูรณ์ตามข้อบังคับของกฎหมาย เช่น การอนุมัติ อนุญาต การสนองพระบรมราชโองการ การแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการระดับสูง การแต่งตั้งคณะกรรมการของกระทรวง ทบวง กรม ชุดต่าง ๆ เป็นต้น

กลไกและกระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี

ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี มีลักษณะดังต่อไปนี้²

1. มีการตัดสินใจเป็นคณะ

1.1 ความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรี กรณีประเทศไทย รัฐธรรมนูญบัญญัติว่า คณะรัฐมนตรีต้องเป็นคณะ เมื่อเป็นคณะการทำงานเป็นคณะรัฐมนตรีมีธรรมเนียมที่ยึดกันมาตั้งแต่ในอังกฤษที่เป็นต้นแบบว่า คณะรัฐมนตรีอังกฤษจะต้องมีการเคารพที่เรียกว่า collective responsibility แปลว่า ต้องเคารพในความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติขึ้นตามหลักนี้ ในมาตรา 212 รัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และรับผิดชอบในอำนาจหน้าที่ของตนเองต่อรัฐสภา

หลัก collective responsibility ที่เกิดขึ้นในอังกฤษนั้น มีหลักว่า ต้องรับผิดชอบต่อสาธารณชนและรัฐสภา เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน คือ คณะรัฐมนตรีจะพูดคนละภาษา จะพูดเรื่องเดียวกัน คนละอย่าง จะทะเลาะกันให้สาธารณชนเห็นไม่ได้เป็นอันขาด เป็นธรรมเนียมปฏิบัติทางรัฐธรรมนูญ ในอังกฤษที่ยึดถือกันอย่างเคร่งครัดว่า ต่อหน้าสาธารณชน ต่อสภาผู้แทนราษฎรที่เรียกว่า สภาสามัญ ในอังกฤษนั้น คณะรัฐมนตรีต้องเป็นปึกแผ่นแน่นหนากลมเกลียวสามัคคีกันปกป้องการบริหารราชการแผ่นดินและมติคณะรัฐมนตรีที่ออกมาแล้ว ซึ่งหมายความว่า ถ้ารัฐมนตรีคนใดได้รับการตัดสินใจหรือมติคณะรัฐมนตรีได้ไม่ได้ และต้องการแสดงความไม่เห็นด้วยในที่สาธารณะหรือในสภา มีสิทธิทำได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นรัฐมนตรี ถ้าไม่ลาออกแล้วมาวิพากษ์วิจารณ์มติคณะรัฐมนตรีหรือการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีในที่สาธารณะ นายกรัฐมนตรีอังกฤษจะปลดรัฐมนตรีคนนั้นทันที เพราะถือว่าไม่เคารพหลักความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรี

² บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, เอกสารสรุปการสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา, (โรงแรมเรดิสัน กรุงเทพมหานคร วันที่ 20 ตุลาคม 2548).

1.2 รักษาความลับของการประชุมคณะรัฐมนตรี การประชุมคณะรัฐมนตรีถือเป็นความลับ ห้ามนำเรื่องที่พูดในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีออกไปสู่ภายนอก การประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ได้มติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะทำให้คณะรัฐมนตรีทั้งคณะต้องร่วมเป็นร่วมตาย ลงเรือลำเดียวกัน กลมเกลียวสามัคคี น้ำหนึ่งใจเดียว จะต้องผ่านกระบวนการประชุมซึ่งได้เอียงกัน และเป็นความลับ

1.3 การจดมติคณะรัฐมนตรี ไม่มีประเทศไหนให้บันทึกที่การประชุมคณะรัฐมนตรี บางประเทศการจดบันทึกมติคณะรัฐมนตรีต้องทำโดยดินสอเท่านั้น ห้ามทำโดยปากกา กรณีประเทศเยอรมัน เพราะว่ากฎหมายเยอรมันกำหนดให้เก็บ cabinet record คือการบันทึกมติของคณะรัฐมนตรี และทำลายไม่ได้ ผิดกฎหมาย และการลบไม่ใช่การทำลาย แปลว่า มติคณะรัฐมนตรี บางครั้งออกไปแล้วมีปัญหาทางการเมือง เพื่อไม่ให้รัฐบาลเสียหน้า ไม่มีหลักฐานลบออกก็ไม่ผิดกฎหมาย เพราะไม่ได้ทำลาย cabinet record

1.4 องค์ประชุม การประชุมคณะรัฐมนตรีมีหลักว่า เมื่อเป็นคณะแล้ว ก็ต้องมีองค์ประชุม แต่บังเอิญคณะรัฐมนตรีไม่ใช่คณะกรรมการ จึงไม่ได้เบี้ยประชุม สอบถามไปยังต่างประเทศมีน้อยมากที่มีองค์ประชุม สอบถามไปที่อังกฤษไม่มีองค์ประชุมการตัดสินใจทำสงครามกับอิรักครั้งล่าสุดไม่มีการประชุม cabinet นายกรัฐมนตรีมี condition ว่าจะปรึกษากับรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ สองรัฐมนตรีนี้เป็นหลักและตัดสินใจ เมื่อมี full cabinet meeting จึงนำการตัดสินใจนี้เข้าไปแจ้งในคณะรัฐมนตรีทราบ และคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ โดยไม่มีองค์ประชุมในอังกฤษ ในฝรั่งเศสก็ไม่มีองค์ประชุม

คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ไม่ได้มีหน้าที่ประชุม การประชุมเป็นเพียงวิธีหนึ่งเท่านั้น กรณีประเทศไทย คณะรัฐมนตรีมีองค์ประชุมหนึ่งในสาม คือ 12 คน จาก 36 คน แต่ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่จะต้องรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศ หรือรักษาความลับ นายกรัฐมนตรีอาจจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องตามที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควร เพื่อมีมติคณะรัฐมนตรีก็ได้ เมื่อมีมติให้แจ้งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีชุดใหญ่ทราบด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำกันทั่วไป ประเทศที่มีระบบการประชุมคณะรัฐมนตรีแบบมีองค์ประชุม มีเฉพาะนิวซีแลนด์ เพราะอยู่ใน Cabinet Law

1.5 เอกสิทธิ์ของประธานของคณะรัฐมนตรี กรณีประธานของคณะรัฐมนตรีในฝรั่งเศสเป็นระบบผสมระหว่างระบบรัฐสภาและระบบประธานาธิบดี ประธานในการประชุมคณะรัฐมนตรีฝรั่งเศสไม่ใช่นายกรัฐมนตรี แต่เป็นประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรีหนึ่งเป็นรัฐมนตรีคนหนึ่ง เอกสิทธิ์ของประธานในที่ประชุมคือ จะกำหนดวัน เวลา สถานที่การประชุมคณะรัฐมนตรี และกำหนดระเบียบวาระการประชุม กรณีประเทศไทย เรื่องที่จะเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีทุกเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องนโยบาย เรื่องสำคัญ เรื่องที่ต้องการตัดสินใจ ไม่ใช่ทราบเพื่อเป็นข้อมูล คนที่จะสั่งให้นำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้คือนายกรัฐมนตรีเท่านั้น

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 คือกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีและการประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เรื่องที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งเพื่อให้การแก้ไขปัญหาในกรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์

2. มีเอกสารทั้งสิ้น ยกเว้นมติวาระประธานแจ้ง คนที่จะลงนามเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีได้ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือผู้รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการเท่านั้น รัฐมนตรีช่วยว่าการปฏิบัติราชการแทนลงนามไม่ได้ ทั้งนี้ มีข้อยกเว้น คือ

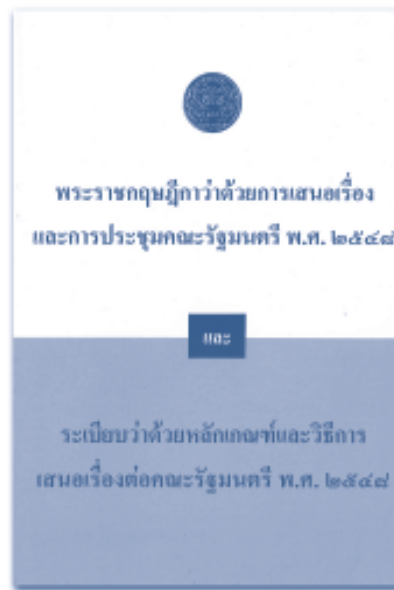
2.1 นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีไปเป็นประธานกรรมการระดับชาติ ท่านก็ลงนามในฐานะประธานกรรมการระดับชาติได้

2.2 ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระทั้งหลาย เช่น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ฯลฯ เวลาจะเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานอิสระนั้นเป็นผู้ลงนามเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี

2.3 ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ฯลฯ สามารถลงนามเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี โดยไม่ต้องให้รัฐมนตรีลงนาม

3. มีการมอบอำนาจได้ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ เขียนรองรับไว้เกี่ยวกับการมอบอำนาจตามมาตรา 5 คือ ตั้งคณะบุคคลเพื่อกลั่นกรองเรื่องใด เรียกว่า cabinet sub-committee ใช้ในประเทศที่ใช้ระบบรัฐสภา เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ออสเตรเลีย แทนที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาทุกเรื่องก็มอบอำนาจให้ cabinet sub-committee ไปได้ ประเทศไทยเรียกว่า “คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่อง” ซึ่งเป็น cabinet sub-committee ที่มีอำนาจหลายเรื่อง

รองนายกรัฐมนตรีคนไหนกำกับเรื่องใด กำกับกระทรวงใด คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องนั้นจะเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของรองนายกรัฐมนตรีที่เป็น cabinet sub-committee นั้น นอกจากนี้ มี cabinet sub-committee อีกประเภทหนึ่งที่มีหน้าที่เฉพาะ คือ คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ในสมัยรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ และพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ถือว่าเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเป็น cabinet sub-committee ในทางปฏิบัติเรื่องที่จะเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองฯ จะเป็นเรื่องที่มีรายละเอียดมาก ควรที่จะได้มีการ debate กันลึก ๆ หรือเป็นเรื่องที่มีเทคนิคมาก ๆ ที่ต้องการพิจารณาโดยละเอียด

สำหรับการมอบอำนาจตามมาตรา 7 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ คณะรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีอนุมัติเรื่องที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ ส่วนการมอบอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2520 มติคณะรัฐมนตรีที่ออกในรัฐบาล ปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ในรัฐบาล พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ มีข้อความว่า เรื่องไหนก็ตามไม่ใช่เรื่องที่มีความสำคัญทางนโยบายหรือเป็นเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติชัดเจนอยู่แล้วให้นายกรัฐมนตรีอนุมัติเรื่องนั้นไปได้ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรี กรณีที่ไม่อาจใช้มาตรา 7 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ ได้ จะใช้มติเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2520 ซึ่งจะมีผลเป็นมติ ก็ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว เช่น การแต่งตั้ง นาย ก. ถ้าสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีบันทึกเสนอ ตามมาตรา 7 สมมติว่านายกรัฐมนตรีเห็นชอบวันที่ 20 จะมีผลทันทีวันที่ 20 ทั้ง ๆ ที่คณะรัฐมนตรี ไม่ได้ประชุมในวันที่ 20 แต่ถ้าอนุมัติตามมติ 13 ธันวาคม 2520 นายกรัฐมนตรีเห็นชอบในวันที่ 20 จะจัดเป็นมติคณะรัฐมนตรีในวันที่ 26 ซึ่งเป็นวันที่คณะรัฐมนตรีทราบ นี่คือการแตกต่าง

4. มติคณะรัฐมนตรีมีผลบังคับในระบบราชการให้ข้าราชการต้องปฏิบัติตาม ศาสตราจารย์ ดร.วิชณุ เครืองาม ได้กล่าวถึงมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ว่า³ มติคณะรัฐมนตรีไม่ใช่กฎหมาย แต่ไม่ได้หมายความว่าหน่วยงานราชการต่าง ๆ จะไม่ต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เพราะมติคณะรัฐมนตรีเหมือนคำสั่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ใครไม่ปฏิบัติตาม มติคณะรัฐมนตรีอาจผิดวินัย แต่มติคณะรัฐมนตรีไม่สามารถบังคับหรือสั่งการผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการได้ เพราะไม่ใช่กฎหมาย ทั้งนี้ มติคณะรัฐมนตรีต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย แต่มติคณะรัฐมนตรีอาจขัดต่อ มติคณะรัฐมนตรีได้เพราะมีผลเท่ากับบทพินัย

³ วิษณุ เครืองาม, คำบรรยายหลักสูตรนักกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 2, (วันที่ 10 พฤศจิกายน 2547), หน้า 12-14

เรื่องสำคัญที่ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติ

เรื่อง พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553

ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดสถานะของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

เล่ม 127 ตอนที่ 22 ก วันที่ 31 มีนาคม 2553 หน้า 1

เรื่อง พระราชบัญญัติสิทธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553

ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบและการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการ หรือผู้จัดการ หลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย การแต่งตั้งรองนายทะเบียน สหกรณ์ เงินค่าหุ้น การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ของสมาชิกผู้ตาย อำนาจหน้าที่ของสหกรณ์ในการรับฝากเงิน หลักเกณฑ์ในการกำหนด อัตราการเก็บค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย อำนาจของรัฐมนตรีในการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้ครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น

เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก วันที่ 21 เมษายน 2553 หน้า 1

พระราชกฤษฎีกา

เรื่อง พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553

ปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล โดยขยายสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในการเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชน และกำหนดให้การเสริมสร้างสุขภาพและการป้องกันโรคเป็นการรักษาพยาบาล รวมทั้งกำหนดให้มีการนำระบบการเบิกจ่ายตรงมาใช้ในการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการดังกล่าวด้วย

เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก วันที่ 2 เมษายน 2553 หน้า 1

กฎกระทรวง

เรื่อง กฎกระทรวง การมีและใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนของ หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ และการมอบให้ประชาชนมีและใช้เพื่อช่วยเหลือราชการ พ.ศ. 2553

ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และเป็นการกำหนดเกี่ยวกับการมีและใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ และการมอบให้ประชาชน มีและใช้เพื่อช่วยเหลือราชการ

เล่ม 127 ตอนที่ 18 ก วันที่ 12 มีนาคม 2553 หน้า 7

เรื่อง กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ พ.ศ. 2553
เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ

เล่ม 127 ตอนที่ 18 ก วันที่ 12 มีนาคม 2553 หน้า 15

เรื่อง กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการลงทุนของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2553
เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการลงทุนของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก

เล่ม 127 ตอนที่ 19 ก วันที่ 16 มีนาคม 2553 หน้า 1

เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการแสดงผลสัญลักษณ์เพื่อประกอบการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2553

กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการแสดงผลสัญลักษณ์ประกอบการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เล่ม 127 ตอนที่ 22 ก วันที่ 31 มีนาคม 2553 หน้า 38

เรื่อง กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553
ปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก วันที่ 2 เมษายน 2553 หน้า 22

เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน พ.ศ. 2553

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

เล่ม 127 ตอนที่ 25 ก วันที่ 9 เมษายน 2553 หน้า 7

เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดทำหรือที่ สนามบินสุลกากร ทางอนุมัติด้านพรมแดน และด้านสุลกากร พ.ศ. 2553

ยกเลิกกฎกระทรวงเกี่ยวกับกำหนดทำหรือที่ สนามบินสุลกากร ทางอนุมัติด้านพรมแดน และด้านสุลกากร ที่ใช้บังคับ อยู่ในปัจจุบันจำนวนหลายฉบับ แล้วนำมารวบรวมและปรับปรุงขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการนำมาใช้บังคับ

เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก วันที่ 21 เมษายน 2553 หน้า 18

ข้อบังคับ

เรื่อง ข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึก ว่าด้วยบำเหน็จของพนักงาน และลูกจ้างประจำองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2553
ยกเลิกข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึก ว่าด้วยบำเหน็จของพนักงานองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 3 และเป็นการกำหนดบำเหน็จของพนักงาน และลูกจ้างประจำองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

เล่ม 127 ตอนพิเศษ 37 ง วันที่ 24 มีนาคม 2553 หน้า 98

ประกาศ

เรื่อง ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 4)
ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของลูกจ้างในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี

ตอนที่ 127 ตอนพิเศษ 46 ง วันที่ 9 เมษายน 2553 หน้า 24

รายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>

ท้องถิ่นควรรู้

องค์ประกอบของคณะกรรมการหมู่บ้านตามมาตรา 28 ตริ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช 2457 จะสมบูรณ์ต่อเมื่อมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28 ตริ ดังนั้น เมื่อเทศบาล ตำบลกะทะได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองมาแล้ว พ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะ ท้องถิ่นเป็นเทศบาลเมือง บุคคลที่เป็นผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งมีผลทำให้กรรมการหมู่บ้านที่เหลืออยู่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านได้อีกต่อไป รวมถึงหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านด้วย ดังนั้น เมื่อเทศบาลตำบลกะทะได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง การจัดทำแผนพัฒนาต่าง ๆ ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

เรื่องเสรีจี้ 109/2553

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ฐานะของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลซึ่งยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

กรมการปกครองได้มีหนังสือ ที่ มท 0310.3/21717 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2552 ถึงสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดภูเก็ตได้ขอหารือกรมการปกครองว่า โดยที่มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดให้เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นเป็นเทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ให้บรรดาบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถิ่นนั้น ดังนั้น เมื่อเทศบาลตำบลกะทะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองแล้ว คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลกะทะ ซึ่งแต่งตั้งขึ้น ตามมาตรา 28 ตริ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งมีผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานและ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จะต้องถูกยกเลิกไปด้วยหรือไม่ กรมการปกครองพิจารณามาตรา 28 ตริ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ ประกอบกับมาตรา 4 และมาตรา 48 เดวิสดี แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ แล้ว เห็นว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยแล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในเขตเทศบาลตำบลที่ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครต้องพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถิ่นนั้น และเปลี่ยนตัวผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นที่จากกำนันหรือ

คัดเลือกโดย อมราลักษณ์ รักวงศ์

ผู้ใหญ่บ้านเป็นนายกเทศมนตรีแทน แต่สภาพความเป็นตำบลหรือหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลซึ่งยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ยังคงมีอยู่ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใด ให้มีการยุบหรือยกเลิกตำบลหรือหมู่บ้าน ดังนั้น คณะกรรมการหมู่บ้านจึงยังคงสภาพความเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านอยู่ และหมู่บ้านโดยังไม่มีคณะกรรมการหมู่บ้านก็สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดบัญญัติให้ยุบ ยกเลิก หรือห้ามไว้ กรรมการปกครองจึงขอหารือว่าความเห็นของกรรมการปกครองถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) ได้พิจารณาข้อหารือของกรรมการปกครอง โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทน กระทรวงมหาดไทย (กรรมการปกครองและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) แล้ว มีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาองค์ประกอบ ของคณะกรรมการหมู่บ้านตามมาตรา 28 ตี๋ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 แล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายมุ่งประสงค์ให้คณะกรรมการหมู่บ้านประกอบไปด้วยบุคคลจากภาคส่วนต่าง ๆ มาประกอบกันขึ้น โดยมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ประธาน และให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มในหมู่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน และผู้ที่นายอำเภอแต่งตั้งจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้าน เป็นกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้าน จะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบของคณะกรรมการครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28 ตี๋ เมื่อขาดกรรมการคนใด คนหนึ่งไป และกฎหมายมิได้กำหนดให้ผู้ทำการหรือปฏิบัติหน้าที่แทน กรรมการที่เลื้ลอยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการ หมู่บ้านได้ ดังนั้น เมื่อผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลละทิ้งตำแหน่งและหน้าที่โดยผล ของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนั้นจึงต้องพ้นจากตำแหน่งประธาน และกรรมการในคณะกรรมการหมู่บ้านด้วย อันมีผลทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการหมู่บ้านไม่ครบถ้วน กรรมการ ที่เลื้ลอยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านได้

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านตามมาตรา 28 ตี๋ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ฯ แล้ว จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่หลักในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและให้คำปรึกษา แก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งให้เป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการ จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือที่นายอำเภอ มอบหมาย หรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอนั้น เป็นเพียงหน้าที่ที่กำหนดไว้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานในหน้าที่หลักเท่านั้น ดังนั้น เมื่อผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลละทิ้งตำแหน่งและหน้าที่โดยผลของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ คณะกรรมการหมู่บ้านจึงไม่มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติอีกต่อไป ซึ่งรวมถึงหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านด้วย เนื่องจาก เมื่อเทศบาลตำบลละทิ้งได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง การจัดทำแผนพัฒนาต่าง ๆ ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ 2553

สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.krisdika.go.th>

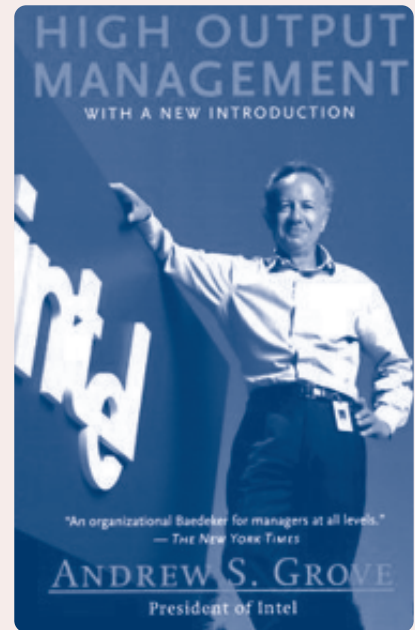

หนังสือ

บริหารให้ได้ผลงานสูง : HIGH OUTPUT MANAGEMENT

หนังสือบริหารให้ได้ผลงานสูงเป็นหนังสือหลักการบริหารง่าย ๆ ที่จะบอกถึงเทคนิคการคัดเลือกคนและวิธีการเปลี่ยนผู้ใต้บังคับบัญชา กับเพื่อนร่วมงานให้เป็นสมาชิกของทีม หนังสือเล่มนี้เขียนโดย Andrew S. Grove และแปลเป็นภาษาไทยโดยเริงศักดิ์ ปานเจริญ

หนังสือบริหารให้ได้ผลงานสูงมีเนื้อหาที่สอนให้รู้ว่าตัวชี้วัดอะไรที่สามารถใช้และวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งเทคนิควิธีการจูงใจทีมงาน การผสมผสานความเข้าใจในทางปฏิบัติจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องพบเจออยู่ทุกวัน ซึ่งจะช่วยพฤติกรรมการทำงานให้สามารถบริหารให้ได้ผลงานสูงสุด หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น การบริหารงานคือการเล่นเป็นทีม การประชุม เครื่องมือของการบริหารงาน การตัดสินใจ การวางแผน ลงมือในวันนี้เพื่อผลผลิตในวันหน้า มุ่งเล็ก-มุ่งใหญ่ ทีมใหญ่ที่มากมายด้วยทีมเล็ก จุดนิภาวะที่มีนัยสัมพันธ์กับภารกิจ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารเป็นเสมือนกรรมการและผู้ตัดสิน ผลตอบแทนเป็นเสมือนข้อมูลย้อนกลับที่มีนัยสัมพันธ์กับภารกิจ และเหตุใดการฝึกอบรมจึงเป็นงานของผู้เป็นนาย หนังสือเล่มนี้จะเปิดเผยให้เห็นเบื้องลึกของการบริหารงานที่ทรงประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ประวัติผู้เขียน Andrew S. Grove

Andrew S. Grove เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงชาวฮังการี อายุ 54 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจาก City College of New York ในสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีและ Ph.D จาก University of California at Berkeley และเป็นนักวิทยาศาสตร์รวมทั้งเป็นผู้ก่อตั้งและอดีตประธานบริษัท Intel Corporation ผลงานการเขียนหนังสือที่มีชื่อเสียงได้แก่ Physics Technology of Semiconductor

แนะนำโดย สุภาวดี เลิศสถิตย์

จังหวัดมหาสารคาม

พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม

ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร

ไปไหนไปกัน

กันยี่

ตราประจำจังหวัด
รูปต้นรังใหญ่

ดอกไม้ประจำจังหวัด
ดอกลิ้นทมขาว

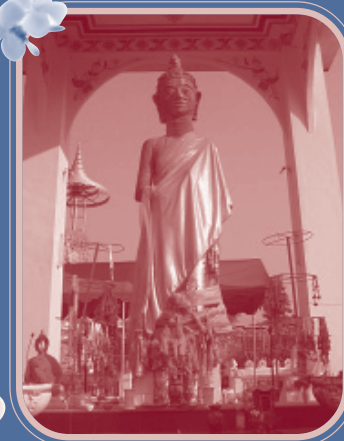
สวัสดีผู้อ่านทุกท่าน ไปไหนไปกันฉบับนี้ขอเชิญชวนไปจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความสงบ และเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา จึงได้ชื่อว่าเป็น “ตักสิลาแห่งอีสาน” เนื่องจากมีสถาบันการศึกษามากมายหลายแห่ง

จังหวัดมหาสารคามห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 470 กิโลเมตร สามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ และรถโดยสารประจำทาง สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ พระธาตุนาดูน พระพุทธรูปยืนมงคล พระพุทธรูปเมืองแก่งเลิงจาน วนอุทยานโกสัมพี กู่สันตรัตน์ กุบ้านเขาวา และกู่มหาธาตุสำหรับของฝากที่ระลึกที่ขึ้นชื่อมีผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ หมอนขิด ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกก เช่น เสื่อ กระเป๋า หมวก และชุดรองจาน และหม้อ (ใส่กรอกอีสาน) เป็นต้น

ในปีที่ทางจังหวัดมหาสารคามได้จัดงานประเพณีบุญบั้งไฟประจำปี 2553 ในเดือนพฤษภาคม ณ สนามกีฬากลาง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยกิจกรรมจะประกอบด้วย การแห่ขบวน การประกวด ขบวนแห่บั้งไฟ การตกแต่งขบวนและประกวดบั้งไฟสูง การออกร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การแสดงมหรสพและการละเล่นต่าง ๆ เป็นต้น

พระธาตุนาดูน

พระพุทธรูปเมือง

ขบวนแห่บั้งไฟ

หมอนขิด

ผลิตภัณฑ์จากกก

ที่มา :- www.mahasarakham.go.th

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โทร. 1672

1. การใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยราชการ¹

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2543 ดังนี้

1.1 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐสนับสนุนในการใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราช ในกิจกรรมต่างๆ ของทางราชการ

1.2 สำหรับการบริหารงานเอกสารของทางราชการ ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 โดยให้ใช้เลขปีพุทธศักราชในการออกเลขหนังสือราชการทั่วไป และหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 1002/ว 50 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2530 ซึ่งแจ้งเวียนชักข้อคมความเข้าใจถือปฏิบัติในการระบุคำว่า “พ.ศ.” ในแบบคำสั่ง ระเบียบ ประกาศ หรือหนังสือรับรอง ตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวโดยเคร่งครัด

1.3 ปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมทั่ว ๆ ไปของคนไทย มักนิยมใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่ กิจกรรมบางอย่างไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาดังกล่าว แม้ภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นภาษาที่สองจะมีความจำเป็นยิ่งในการติดต่อสื่อสาร แต่ก็ควรอนุรักษ์ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและเป็นสิ่งที่ควรหวงแหน เพราะปัจจุบันภาษาที่เหลืออยู่ในโลกมีไม่มากนัก นอกจากนี้ ขอให้ทุกหน่วยงานส่งเสริมการใช้เลขไทยด้วย

2. การประดับธงชาติ²

2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศ ในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ข้อ 15 กำหนดให้ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐประดับธงชาติไว้ในสถานที่อันควร ในบริเวณที่ทำการทุกวันและตลอดเวลา

2.2 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2546 ให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่น ๆ ของรัฐเริ่มประดับธงเป็นการถาวรตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 เป็นต้นไป สำหรับภาคเอกชนและบ้านเรือนประชาชน โดยทั่วไปก็ให้อนุโลมดำเนินการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

¹ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 62 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2543 เรื่อง การดูแลกำกับให้หน่วยราชการทุกแห่ง ใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยราชการ

² หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0504/ว 193 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2546 เรื่อง การประดับธงชาติ

จริยธรรม-จรรยาบรรณ

รู้ รัก ภาษาไทย

คำว่า **จริยธรรม** และ **จรรยาบรรณ** มีความหมายคล้ายกันในแง่ที่ทั้ง 2 คำหมายถึง กฎเกณฑ์สำหรับประพฤติปฏิบัติ แต่คำว่า **จริยธรรม** มีความหมายกว้างกว่า คือหมายถึง กฎเกณฑ์ทั่วไปสำหรับทุกคนในสังคมเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติในทางดี เช่น การรักษามิตรและการพูดปด เป็นความประพฤติที่ผิด**จริยธรรม**, นักการเมืองที่มี**จริยธรรม**ต้องซื่อสัตย์และทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ส่วน **จรรยาบรรณ** เป็นชุดของกฎเกณฑ์สำหรับผู้ที่เป็สมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือ ผู้ประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อให้การทำงานหรือการประกอบอาชีพ เป็นไปอย่างถูกต้อง อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองของกลุ่มหรืออาชีพของตน เช่น **จรรยาบรรณ**ของนักวิจัย, **จรรยาบรรณ**ของแพทย์, **จรรยาบรรณ**ของนักหนังสือพิมพ์, **จรรยาบรรณ**ของครู ✍️

คัดลอกจากหนังสือ “รู้ รัก ภาษาไทย” เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

คัดเลือกโดย จอมขวัญ พลรักษ์

แสงส่องปัญญา

กุศลที่เป็นไปในทานมี 3 อย่าง

กุศลที่เป็นไปในทานการให้

มี 3 อย่าง คือ

ทานมัย

บุญสำเร็จด้วยการให้

ปัตติทานมัย

บุญสำเร็จด้วยการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้อื่นอนุโมทนา

ปัตตานุโมทนามัย

บุญสำเร็จด้วยการอนุโมทนาในกุศลที่ผู้อื่นทำ

อายุของมนุษย์ทั้งหลายนี้น้อยนัก

ปฐมอายุสูตร ว่าด้วยอายุน้อย

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย

อายุของมนุษย์ทั้งหลายนี้น้อยนัก

จำต้องไปสู่สัมปรายภพ ควรทำกุศล

ควรประพฤติดุพริตธรรมจรรยา

สัตว์ผู้เกิดมาแล้วจะไม่ตายไม่มี

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย

คนที่เป็นอยู่นาน ย่อมเป็นอยู่ได้เพียงร้อยปี

หรือจะอยู่เกินไปได้บ้าง ก็เล็กน้อย.

คัดลอกจาก www.dhammadhome.com

คัดเลือกโดย อ่อนฟ้า เวชชาชีวะ

ท่านสามารถเปิดอ่าน

สภก.สาร

ผ่านทาง website ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี www.cabinet.thaigov.go.th